

Biuletyn Prawa Karnego nr 4/15

Biuletyn Prawa Karnego jest opracowywany przez Zespół Prawa Karnego, Wojskowego i Europejskiego Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego oraz asystentów Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego. Jego celem jest dostarczenie bieżącej informacji z zakresu szeroko rozumianego prawa karnego. Biuletyn dzieli się na następujące działy:

1. Orzecznictwo Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego

W tym dziale prezentowane jest bieżące orzecznictwo obu izb Sądu Najwyższego z okresu bezpośrednio poprzedzającego ukazanie się kolejnego numeru biuletynu. Założeniem tego działu jest omówienie wszystkich orzeczeń w sprawach karnych wydawanych przez Sąd Najwyższy, w których dołączono pisemne uzasadnienie. Dział ten zawiera także informacje o pytaniach prawnych, jakie wpłynęły do Sądu Najwyższego oraz przedstawia omówienie bieżących spraw znajdujących się na wokandzie SN.

2. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące prawa karnego

W dziale tym zamieszone są bieżące informacje o sprawach rozpoznawanych w Trybunale Konstytucyjnym związanych z prawem karnym, jak również o wydanych przez Trybunał Konstytucyjny orzeczeniach.

3. Zmiany w prawie

Dział ten poświęcony jest informacji o uchwalonych i wchodzących w życie aktach normatywnych z zakresu prawa karnego, a także o pracach legislacyjnych rządu i parlamentu.

4. Analizy

W dziale Analiz publikowane są opracowania i analizy z zakresu stosowania prawa karnego przygotowywane przez Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego oraz asystentów Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego.

5. Informacja Międzynarodowa

W dziale Informacji Międzynarodowej zamieszczane są aktualne informacje dotyczące działalności legislacyjnej i orzeczniczej organów i trybunałów międzynarodowych, a także informacje o obowiązujących aktach prawa międzynarodowego odnoszących się do prawa karnego. W tej części Biuletynu prezentowane są także bieżące informacje o działaniach podejmowanych w ramach Unii Europejskiej mających związek z prawem karnym.

6. Przegląd książek i czasopism

W dziale tym anonsowane są nowe publikacje z zakresu prawa karnego.

Zarówno bieżący, jak i poprzednie numery Biuletynu, są umieszczone na stronie internetowej Sądu Najwyższego (www.sn.pl).

Ze względów redakcyjnych do cytowanych w Biuletynie orzeczeń wprowadzane są niekiedy dodatkowe zwroty lub zdania. Owe uzupełnienia wpisywane są nie kursywą, lecz zwykłą czcionką i umieszczane w nawiasach.

Zespół przygotowujący Biuletyn będzie wdzięczny za wszelkie uwagi, które pomogą udoskonalić formę przekazywanych informacji.

dr Michał Hudzik
Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego;
Izba Karne Sąd Najwyższy
astkmh@sn.pl

Spis treści

1. Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Karna i Izba Wojskowa	9
1.1. Uchwały i postanowienia – KZP.....	9
1.2. Orzeczenia w sprawach kasacyjnych.....	9
1.2.1. <i>Przesłanki wydania wyroku nakazowego; bilet na mecz jako przedmiot przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów .....</i>	<i>9</i>
1.2.2. <i>Przesłanki uchylenia albo zmiany postanowienia w postępowaniu wykonawczym. ....</i>	<i>13</i>
1.2.3. <i>Klauzula subsydiarności ustawowej określona w art. 231 § 4 k.k. ....</i>	<i>16</i>
1.2.4. <i>Przestępstwo określone w art. 270 § 1 a pokrzywdzenie i możliwość działania w charakterze oskarżyciela posiłkowego .....</i>	<i>18</i>
1.2.5. <i>Postępowanie dowodowe w postępowaniu odwoławczym i związane z tym obowiązku sądu odwoławczego. ....</i>	<i>21</i>
1.2.6. <i>Reguła ne peius (art. 454 § 2 k.p.k.). ....</i>	<i>25</i>
1.2.7. <i>Obrona obligatoryjna – granice koniecznego udziału obrońcy w rozprawie. ....</i>	<i>30</i>
1.2.8. <i>Pojęcie drzewa w rozumieniu art. 290 § 2 k.k. oraz art. 120 k.w. ....</i>	<i>32</i>
1.2.9. <i>Pojęcie przyczyny od strony niezależnej w rozumieniu art. 126 § 1 k.p.k. ....</i>	<i>34</i>
1.4. Zagadnienia prawne	36
1.4.1. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego przekazane do rozstrzygnięcia pełnemu składowi Izby Karnej Sądu Najwyższego, I KZP 21/14.....</i>	<i>36</i>
1.4.2. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Apelacyjny w Katowicach, I KZP 2/15.....</i>	<i>36</i>
1.4.3. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Olsztynie, I KZP 3/15.....</i>	<i>37</i>
1.4.4. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Częstochowie i przekazane składowi 7 sędziów Sądu Najwyższego przez skład 3-osobowy, I KZP 4/15 .....</i>	<i>37</i>
1.4.5. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Najwyższy, I KZP 5/15 .....</i>	<i>37</i>
1.4.6. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Częstochowie, I KZP 6/15.....</i>	<i>37</i>
1.4.7. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Najwyższy, I KZP 7/15 .....</i>	<i>38</i>
2. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące prawa karnego	38
2.1. Wyroki i postanowienia Trybunału Konstytucyjnego.....	38
2.1.1. <i>Postępowanie lustracyjne a immunitet sędziowski (P 31/12) .....</i>	<i>38</i>
2.1.2. <i>Wyłączenie sędziego w procedurze karnej (SK 66/13) .....</i>	<i>39</i>
2.1.3. <i>Odpowiedzialność karnoskarbowa osoby fizycznej na podstawie art. 62 § 2 k.k.s. za wystawienie nierzetelnej (fikcyjnej) faktury w sytuacji uprzedniego zastosowania wobec tej osoby, za ten sam czyn, obowiązku zapłaty podatku na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT (P 40/13).....</i>	<i>40</i>
2.1.4. <i>Postanowienia regulaminu organizacyjno-porządkowego dla zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających; zasady wydawania rozporządzenia (U 8/14) .....</i>	<i>41</i>
2.2. Wokanda Trybunału Konstytucyjnego	42
2.2.1. <i>Zasady sporządzenia kasacji od orzeczenia sądu drugiej instancji (SK 2/15) .....</i>	<i>42</i>

2.2.2.	<i>Podstawy do zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu (SK 1/15)</i>	43
2.2.3.	<i>Podstawy do zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu (SK 41/14)</i>	43
2.2.4.	<i>Zasady rozpatrywania wniosku sędziego o przeniesienie na inne stanowisko służbowe (SK 30/14)</i>	43
2.2.5.	<i>Zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu; wysokość stawki za sporządzenie opinii (SK 25/14)</i>	43
2.2.6.	<i>Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego - osoby uprawnione (SK 20/14)</i>	43
2.2.7.	<i>Opłaty w sprawach karnych; koszty postępowania (SK 14/14)</i>	43
2.2.8.	<i>Prawo do sądu; pozbawienie skarżącego prawa do udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zapobiegawczego - umieszczenie w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym (SK 13/14)</i>	44
2.2.9.	<i>Nieważność orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego; odpowiedzialność Skarbu Państwa (SK 12/14)</i>	44
2.2.10.	<i>Zasady opodatkowania gier hazardowych (SK 3/14)</i>	44
2.2.11.	<i>Uprawnienie pokrzywdzonego do wniesienia aktu oskarżenia (SK 1/14)</i>	44
2.2.12.	<i>Oskarżyciel posiłkowy - uprawnienia (K 12/15)</i>	44
2.2.13.	<i>Bezpieczeństwo imprez masowych; zakaz klubowy (K 47/14)</i>	44
2.2.14.	<i>Stosowanie wobec tej samej osoby, za ten sam czyn, odpowiedzialności za przestępstwo i wykroczenie (K 45/14)</i>	45
2.2.15.	<i>Uprawnienia pokrzywdzonego w procesie karnym (K 30/14)</i>	45
2.2.16.	<i>Przepisy regulujące przeszukanie osób, dokonywanie kontroli osobistej oraz przeszukanie pojazdów przez funkcjonariuszy publicznych (K 17/14)</i>	45
2.2.17.	<i>Odpowiedzialność za wykroczenie; znikoma społecznie szkodliwość czynu (K 13/14)</i>	47
2.2.18.	<i>Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (K 11/14)</i>	47
2.2.19.	<i>Utrata członkostwa w Polskim Związku Łowieckim; postępowanie dyscyplinarne (K 10/14)</i>	47
2.2.20.	<i>Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (K 6/14)</i>	47
2.2.21.	<i>Postępowanie karne; zasady udziału podejrzanego (oskarżonego) lub jego obrońcy w posiedzeniu sądu (K 5/14)</i>	48
2.2.22.	<i>Zakres immunitetu parlamentarnego (K 2/14)</i>	48
2.2.23.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 81/15)</i>	48
2.2.24.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 79/15)</i>	48
2.2.25.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 76/15)</i>	48
2.2.26.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 75/15)</i>	48
2.2.27.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 74/15)</i>	49
2.2.28.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 73/15)</i>	49
2.2.29.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 72/15)</i>	49

2.2.55.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 31/15)</i>	54
2.2.56.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 30/15)</i>	54
2.2.57.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 29/15)</i>	54
2.2.58.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 28/15)</i>	54
2.2.59.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 27/15)</i>	55
2.2.60.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 26/15)</i>	55
2.2.61.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 24/15)</i>	55
2.2.62.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 23/15)</i>	55
2.2.63.	<i>Zasady odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia (P 22/15)</i>	56
2.2.64.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 21/15)</i>	56
2.2.65.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 20/15)</i>	56
2.2.66.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 19/15)</i>	56
2.2.67.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 18/15)</i>	56
2.2.68.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 17/15)</i>	57
2.2.69.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 16/15)</i>	57
2.2.70.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 15/15)</i>	57
2.2.71.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 14/15)</i>	57
2.2.2.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 13/15)</i>	57
2.2.73.	<i>Obowiązek powiadamiania Komisji Europejskiej i państw członkowskich o projektach przepisów technicznych (P 12/15)</i>	58
2.2.74.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 11/15)</i>	58
2.2.75.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 8/15)</i>	58
2.2.76.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 5/15)</i>	58
2.2.77.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 4/15)</i>	59
2.2.78.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 3/15)</i>	59
2.2.79.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 2/15)</i>	59

2.2.80.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 1/15)</i>	59
2.2.81.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 80/14)</i>	59
2.2.82.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 78/14)</i>	60
2.2.83.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 77/14)</i>	60
2.2.84.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 76/14)</i>	60
2.2.85.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 75/14)</i>	60
2.2.86.	<i>Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 73/14)</i>	60
2.2.87.	<i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 72/14)</i>	61
2.2.88.	<i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 71/14)</i>	61
2.2.89.	<i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 67/14)</i>	61
2.2.90.	<i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 65/14)</i>	61
2.2.91.	<i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 61/14)</i>	62
2.2.92.	<i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 58/14)</i>	62
2.2.93.	<i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 57/14)</i>	62
2.2.94.	<i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 53/14)</i>	62
2.2.95.	<i>Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (P 51/14)</i>	62
2.2.96.	<i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 49/14)</i>	62
2.2.97.	<i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 48/14)</i>	63
2.2.98.	<i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 45/14)</i>	63
2.2.99.	<i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 44/14)</i>	63
2.2.100.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 43/14)</i>	63
2.2.101.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 42/14)</i>	63
2.2.102.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 41/14)</i>	63
2.2.103.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 40/14)</i>	63
2.2.104.	<i>Kodeks karny; wyrok łączny; zasada sprawiedliwości i rzetelności proceduralnej (P 37/14)</i>	63
2.2.105.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 36/14)</i>	64
2.2.106.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 35/14)</i>	64
2.2.107.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 34/14)</i>	64
2.2.108.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 33/14)</i>	64
2.2.109.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 31/14)</i>	64
2.2.110.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 30/14)</i>	64
2.2.111.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 29/14)</i>	64

2.2.112.	Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 28/14)	64
2.2.113.	Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 22/14)	64
2.2.114.	Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 21/14)	65
2.2.115.	Wyroki łączne; zasady orzekania (P 19/14)	65
2.2.116.	Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 18/14)	65
2.2.117.	Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 17/14)	65
2.2.118.	Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 16/14)	65
2.2.119.	Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 10/14)	65
2.2.120.	Gry hazardowe (P 7/14).....	66
2.2.121.	Gry hazardowe (P 6/14).....	66
2.2.122.	Opłata za czynności adwokackie; stawka minimalna w sprawach z wyboru i z urzędu (U 7/14).....	66
2.2.123.	Zasady ustalania wysokości stawki minimalnej za czynności adwokackie (U 1/14)	66
2.2.124.	Zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu; wysokość stawki za sporządzenie opinii (SK 25/14)	67
2.2.125.	Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego - osoby uprawnione (SK 20/14).....	67
2.2.126.	Nowelizacja Kodeksu karnego wykonawczego; surowsza kara zastępcza niż w orzeczeniach zapadłych pod rządami poprzedniej ustawy (SK 17/14)	67
2.2.127.	Opłaty w sprawach karnych; koszty postępowania (SK 14/14)	67
2.2.128.	Prawo do sądu; pozbawienie skarżącego prawa do udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zabezpieczającego - umieszczenie w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym (SK 13/14)	67
2.2.129.	Uprawnienie pokrzywdzonego do wniesienia aktu oskarżenia (SK 1/14)	68
2.2.130.	Dochodzenie roszczeń odszkodowawczych; przedawnienie roszczenia o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, zastosowanie środka zabezpieczającego, niesłuszne tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie (K 32/13)	68
2.2.131.	Określenie wymiaru kary za wykroczenia drogowe (K 30/13)	68
2.2.132.	Wolność słowa; ograniczenia wolności słowa (K 28/13)	68
2.2.133.	Prawo zatrzymanego do odmowy złożenia oświadczeń; obowiązek poinformowania zatrzymanego o takim prawie (K 19/13)	68
2.2.134.	Przesłanki zarządzenia przez sąd obligatoryjnie wykonania kary warunkowo zawieszonej (P 43/13)	68
2.2.135.	Przeniesienie sędziego na nowe miejsce służbowe (P 35/13)	69
2.2.136.	Dopuszczenie zawieszenia postępowania karnego w celu oczekiwania na prejudycjalność orzeczenia innego sądu (P 20/13)	69
2.2.137.	Zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich; system izolacji nieletnich (U 7/13)	69
2.2.138.	Kodeks postępowania karnego; wyłączenie dopuszczalności zaskarżenia zażaleniem postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 k.p.k. (SK 65/13).....	69
2.2.139.	Obowiązek właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania, na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania; wykroczenie drogowe (SK 64/13).....	69
2.2.140.	Nowelizacja Kodeksu karnego wykonawczego; surowsza kara zastępcza niż w orzeczeniach zapadłych pod rządami poprzedniej ustawy (SK 62/13)	70
2.2.141.	Przeciwdziałanie narkomanii; przepadek przedmiotu przestępstwa oraz przedmiotów i narzędzi, które służyły lub były przeznaczone do jego popełnienia, nawet jeżeli nie były one własnością sprawcy, niezależnie od winy osoby będącej właścicielem przedmiotu objętego przypadkiem (SK 59/13)	70

2.2.142.	<i>Postępowanie karne; zasady przyznawania statusu pokrzywdzonego; składanie fałszywych zeznań (SK 58/13)</i>	70
2.2.143.	<i>Wolność sumienia i wyznania (SK 54/13)</i>	70
2.2.144.	<i>Występek o charakterze chuligańskim (SK 47/13)</i>	71
2.2.145.	<i>Nieprzyznanie statusu pokrzywdzonego, w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.k., podmiotowi, którego dotyczy dokument poświadczający nieprawdę, wystawiony przez osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu (SK 27/13)</i>	71
2.2.146.	<i>Postępowanie karne; pozbawienie strony realnego prawa do obrony i skutecznego środka odwoławczego (SK 54/12)</i>	71
2.2.147.	<i>Dopuszczalność prowadzenia postępowania o przestępstwo wypełniające także znamiona wykroczenia, po tym, gdy postępowanie o wykroczenie zostało prawomocnie zakończone (P 25/11; połączona z P 34/11)</i>	71
2.2.148.	<i>Zasady orzekania kary (P 22/11)</i>	71
3.	Zmiany w prawie	73
5.	Informacja międzynarodowa	74
5.1.	Rada Europy.....	74
5.1.1.	<i>Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka</i>	74
6.	Przegląd książek i czasopism	75
6.1.	Przegląd książek.....	75
6.2.	Przegląd czasopism	75

1. Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Karna i Izba Wojskowa

1.1. Uchwały i postanowienia – KZP

1.2. Orzeczenia w sprawach kasacyjnych

1.2.1 Przesłanki wydania wyroku nakazowego; bilet na mecz jako przedmiot przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów

przepisy: art. 500 § 3 k.p.k.; art. 292 § 1 k.k.; art. 275 § 1 k.k.; art. 115 § 9 k.k.; art. 115 § 1 4 k.k.

hasła: Wyrok nakazowy; Przesłanki przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów; Przesłanki przestępstwa przeciwko mieniu, dokument

Wyrok z dnia 23 kwietnia 2015 r., II KK 82/15

Teza:

1. Sąd może wydać wyrok nakazowy, jeżeli na podstawie zebranych dowodów okoliczności czynu i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości (art. 500 § 3 k.p.k.). Oznacza to, że dla wydania takiego orzeczenia wymagane jest osiągnięcie przez Sąd, w oparciu o zebrane w dochodzeniu dowody, dostatecznego stopnia pewności w zakresie braku wątpliwości co do okoliczności popełnienia czynu przestępnego i winy oskarżonego. Wymóg ten jest spełniony zwłaszcza wówczas, gdy sprawca przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, a przyznanie się nie nasuwa zastrzeżeń lub gdy istnieją oczywiste dowody dopuszczenia się czynu.

2. Przedmiotem wykonawczym przestępstwa paserstwa z art. 292 § 1 k.k. jest rzecz ruchoma. Stosownie do definicji zawartej w art. 115 § 9 k.k. rzeczą ruchomą lub przedmiotem jest także – obok pieniędzy i środków płatniczych, dokument, który uprawnia do otrzymania sumy pieniężnej albo zawiera obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału w zyskach albo stwierdzenie uczestnictwa w spółce. Jest rzeczą oczywistą, że bilet uprawniający do wstępu na mecz piłki nożnej w tej definicji zmieścić się nie może, a w konsekwencji nie jest rzeczą ruchomą.

3. Z posiadaniem biletów wiążą się określone prawa majątkowe, a zatem mieszczą się one w definicji dokumentu, o którym mowa w art. 115 § 14 k.k. i mogą ewentualnie stanowić przedmiot przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów, np. występuku z art. 275 § 1 k.k.

Z uzasadnienia:

„Wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w W. z dnia 24 czerwca 2013 r. Robert W. został uznany za winnego popełnienia czynu wyczerpującego znamiona art. 292 § 1 k.k. i za to skazał go na karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 60 złotych każda stawka. Nadto zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 600 złotych tytułem opłaty oraz 90 złotych tytułem pozostałych kosztów sądowych.

Opisany wyrok uprawomocnił się wobec skazanego w dniu 27 lutego 2014 r. (k. 120, t. I).

Wyrok ten obejmował również osoby Krzysztofa G. i Andrzeja G., którzy wnieśli w terminie sprzeciw od wyroku nakazowego, a po rozpoznaniu sprawy na rozprawie, prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 23 czerwca 2014 r., sygn. akt (...), zostali uniewinnieni (k. 321, t. II).

Kasację od wyroku nakazowego na korzyść Roberta W. wniósł Prokurator Generalny. Podniósł w niej zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa karnego procesowego – art. 500 § 1 i 3 k.p.k. – polegającego na rozpoznaniu sprawy Roberta W., na posiedzeniu w postępowaniu nakazowym, pomimo wynikających z materiału dowodowego istotnych wątpliwości co do okoliczności popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu czynu, co wyłączało dopuszczalność takiego trybu postępowania.

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest zasadna w stopniu oczywistym, co pozwala na uwzględnienie jej w trybie określonym w art. 535 § 5 k.p.k.

Zaskarżony przez Prokuratora Generalnego wyrok nakazowy zapadł z rażącym naruszeniem art. 500 § 1 i 3 k.p.k. Wymienione przepisy stwarzają sądowi możliwość rozstrzygnięcia o odpowiedzialności karnej oskarżonego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego – wyrokiem nakazowym, niemniej jednak możliwość taka jest uzależniona od łącznego spełnienia wszystkich wymienionych w tych przepisach warunków. Między innymi przepis art. 500 § 3 k.p.k. stanowi, że Sąd może wydać wyrok nakazowy, jeżeli na podstawie zebranych dowodów okoliczności czynu i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości.

Niespełnienie któregokolwiek z tych warunków wyłącza dopuszczalność rozpoznania sprawy w tym trybie i wydania wyroku nakazowego. Z powyższego wynika, że dla wydania takiego orzeczenia wymagane jest osiągnięcie przez Sąd, w oparciu o zebrane w dochodzeniu dowody, dostatecznego stopnia pewności w zakresie braku wątpliwości co do okoliczności popełnienia czynu przestępnego i winy oskarżonego. Wymóg ten jest spełniony zwłaszcza wówczas, gdy sprawca przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, a przyznanie się nie nasuwa zastrzeżeń lub gdy istnieją oczywiste dowody dopuszczenia się czynu.

Jak wynika z materiałów przeprowadzonego w tej sprawie dochodzenia, chodziło o to, że oskarżony Robert W. miał pomóc w zbyciu nieustalonej osobie pochodzących z przestępstwa kradzieży dokonanej na szkodę Banku (...) SA w W., dwóch biletów o wartości 1450 euro każdy – uprawniających do wstępu na mecz piłkarski, o których na podstawie towarzyszących okoliczności mógł przypuszczać, że zostały uzyskane za pomocą czynu zabronionego. Współoskarżeni w tej sprawie Krzysztof G. i Andrzej G. mieli natomiast przyjąć od nieustalonej osoby pochodzące z kradzieży dokonanej na szkodę Banku (...) SA w W., bilety uprawniające do wstępu na mecz piłkarski, o których na podstawie towa-

rzyszających okoliczności mogli przypuszczać, że zostały uzyskane za pomocą czynu zabronionego. W toku prowadzonych czynności ustalono, że Krzysztof G. otrzymał bilety na około miesiąc przed meczem, w prezencji od swojego znajomego Roberta W., natomiast ten z kolei otrzymał je za darmo również od swojego kolegi, którego znał od dzieciństwa – Jarosława B.. Ten ostatni, bilety miał otrzymać od znajomego o imieniu Leszek. W toku postępowania nie ustalono osoby o imieniu Leszek, natomiast wobec Jarosława B. sporządzono postanowienie o przedstawieniu zarzutów z art. 292 § 1 k.k., ponieważ jednak nie ustalono jego aktualnego miejsca pobytu, nie zostało ono ogłoszone, w związku z czym materiały dotyczące tego podejrzanego zostały wyłączone do odrębnego postępowania (k. 97, t. I). Przesłuchani Krzysztof G. i Andrzej G. nie przyznali się do popełnienia zarzucanych im czynów i skorzystali z prawa do odmowy składania wyjaśnień (k. 78-80, k. 83-85, t. I). Do popełnienia zarzucanego mu czynu nie przyznał się także Robert W., który wyjaśnił, że o bilety poprosił go jego kolega Krzysztof G. Robert W. o to samo poprosił swojego kolegę Jarosława B., który na miesiąc przed rozgrywkami piłkarskimi poinformował go, że ma dwa bilety i zgodził się je odstąpić. Jednocześnie, Robert W. wyjaśnił, że J. B. zapewniał go, iż bilety pochodzą z legalnego źródła. W takim stanie dowodowym prokurator ocenił zachowanie wszystkich oskarżonych jako nieumyślne, kwalifikując je jako czyn z art. 292 § 1 k.k.

Przy tego typu dowodach trudno było jednak uznać, aby spełnione zostały wymogi art. 500 § 1 i 3 k.p.k., który dopuszcza przekazanie sprawy do trybu nakazowego jedynie wówczas, gdy na podstawie materiałów postępowania przygotowawczego można uznać, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, zezwalając na wydanie wyroku nakazowego, jako wyroku skazującego, tylko wtedy, gdy poziom dowodów wskazuje w sposób jednoznaczny na sprawstwo oskarżonego w kształcie przypisanym mu w akcie oskarżenia. Należało zaś mieć na uwadze, że skoro oskarżonemu zarzucono popełnienie przestępstwa z art. 292 § 1 k.k., polegającego m. in. na nabyciu rzeczy, o której na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i może przypuszczać, że została uzyskana za pomocą czynu zabronionego, to winno być wykazane, iż rzecz w istocie została uzyskana za pomocą czynu zabronionego, a w kontekście okoliczności tej konkretnej sprawy należało również rozstrzygnąć, czy można przyjąć, że przedmiotowe bilety stanowią rzeczy ruchome w rozumieniu art. 292 § 1 k.k. w zw. z art. 115 § 9 k.k.

Przedmiotem wykonawczym przestępstwa paserstwa z art. 292 § 1 k.k. jest rzecz ruchoma. Stosownie natomiast do definicji zawartej w art. 115 § 9 k.k. rzeczą ruchomą lub przedmiotem jest także – obok pieniędzy i środków płatniczych, dokument, który uprawnia do otrzymania sumy pieniężnej albo zawiera obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału w zyskach albo stwierdzenie uczestnictwa w spółce. Jest rzeczą oczywistą, że bilet uprawniający do wstępu na mecz piłki nożnej w tej definicji zmieścić się nie może, a w konsekwencji nie jest rzeczą ruchomą.

Podzielić należy w tym względzie uwagi poczynione w kasacji Prokuratora Generalnego odnoszące się do tego, że bilety na mecz piłkarski, do czasu rozegrania tego meczu, stanowią formalnie przedmiot umowy kupna – sprzedaży. Bilet sam w sobie nie zawiera żadnej wartości materialnej, zaś przedmiotem obrotu konsumenckiego w przypadku posługiwania się nim jest określona usługa. W tej sytuacji, bilet nie może być identyfikowany jako rzecz ruchoma w rozumieniu art. 292 § 1 k.k. w zw. z art. 115 § 9 k.k., a jedynie jako dokument uprawniający do udziału w imprezie. Jak słusznie zwraca uwagę Prokurator Generalny, taki charakter biletowi wstępu na mecz piłkarski lub inną imprezę, nadają również przepisy ustawy z dnia 20 czerwca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. 2013, Nr 611). Uznać należy, że z posiadaniem biletów wiążą się określone prawa majątkowe, a zatem mieszczą się one w definicji dokumentu, o którym mowa w art. 115 § 14 k.k. Zawarta w tym przepisie definicja dokumentu jest szeroka. Według niej dokumentem jest każdy przedmiot, z którym związane jest określone prawo (np. paszport,

legitymacja służbowa, bilet uprawniający do przejazdu środkami lokomocji, weksel, żeton i inny przedmiot uprawniający do określonego świadczenia) albo którego treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne (np. postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku, podpisany egzemplarz umowy cywilnoprawnej, zaświadczenie lekarskie o niezdolności do pracy, poświadczenie przyjęcia zapłaty za usługę itp.) (zob. A. Marek, Komentarz do art. 115 Kodeksu karnego, Lex 2010). Zatem, wymienione w przypisanym skazanemu czynie bilety nie mogą stanowić przedmiotu przestępstwa paserstwa.

Argumentem wspierającym przyjętą wykładnię jest także stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 26 listopada 2003 r. w sprawie o sygn. akt I KZP 21/03, w której stwierdzono, że bon towarowy nie jest rzeczą ruchomą w rozumieniu art. 278 § 1 k.k., a w szczególności nie jest środkiem płatniczym, jest natomiast dokumentem stwierdzającym prawa majątkowe w rozumieniu art. 275 § 1 k.k. (zob. uchwała SN z dnia 26 listopada 2003 r., sygn. akt I KZP 21/03, OSNKW 2004/1/1). W uzasadnieniu przedmiotowej uchwały Sąd Najwyższy poczynił uwagi odnośnie funkcji jaką winien spełniać określony przedmiot argumentując, że bon towarowy nie przedstawia samodzielnie żadnej własnej wartości (kartka, na której bon jest wydrukowany nie ma żadnej wartości) i nie funkcjonuje samodzielnie w obrocie. Jest natomiast dowodem zakupu bliżej nieokreślonych towarów, za które zapłata dokonana została wcześniej. Bon taki uprawnia do odbioru niesprecyzowanych jeszcze indywidualnie towarów, o wartości wyznaczonej przez cenę wcześniej uiszczoną. Jest więc dokumentem (znakiem legitymacyjnym), który wyraża uprawnienia przysługujące jego okazicielowi, pozwalające na odbiór wybranych przez posiadacza bonu rzeczy od ustalonych wcześniej podmiotów. Rola bonu towarowego zbliżona jest do magnetycznej karty telefonicznej, co do której Sąd Najwyższy przyjął, że nie jest ona środkiem płatniczym, stanowi zaś dowód zawarcia określonej umowy cywilnoprawnej (uchwała SN z dnia 23 października 2002 r., I KZP 31/02, OSNKW 2002, z. 11-12, poz. 95). Przenosząc te rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, także i w przypadku biletów na mecz piłkarski uznać należy, że same w sobie nie przedstawiają własnej wartości. Niewątpliwie stanowią dowód zakupu usługi i uprawniają do skorzystania z niej. W tej sytuacji bilety mogą ewentualnie stanowić przedmiot przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów, np. występku z art. 275 § 1 k.k.

W powyższym świetle uznać należało, że wbrew obowiązkom wynikającym z treści art. 500 § 1 i 3 k.p.k. Sąd Rejonowy nie dokonał należytej, wystarczającej dla wydania wyroku nakazowego kontroli podstaw oskarżenia w zakresie tegoż czynu. Brak odpowiedniej kontroli oskarżenia ze strony Sądu Rejonowego doprowadził zatem nie tylko do niezasadnej decyzji o rozpoznaniu sprawy w trybie nakazowym, ale wprost niestusznego skazania oskarżonego na podstawie art. 292 § 1 k.k., z obrazą prawa materialnego.

Uznanie trafności zarzutu podniesionego w kasacji oznacza więc, że zaskarżony wyrok ostać się nie może. Oczywiście jest, że omawiane uchybienie miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku nakazowego. Dostrzeżenie przez Sąd Rejonowy, na etapie badania zasadności aktu oskarżenia niewłaściwej oceny prawnej czynu zarzucanego Robertowi W. mogło doprowadzić do dokonania na rozprawie odmiennych ustaleń o sposobie działania oskarżonego.

W związku z kierunkiem rozpoznawanego środka zaskarżenia na korzyść oskarżonego, nie ma przeszkód do rozważenia odpowiedzialności oskarżonego na płaszczyźnie wspomnianego już art. 275 § 1 k.k. Niezbędnym w tym zakresie będzie przeprowadzenie całego postępowania dowodowego - ograniczonego jedynie ramami historycznego zdarzenia opisanego w zarzucie - w celu ustalenia okoliczności nabycia, a następnie przekazania biletów.

lat, a okres odroczenia wynosił co najmniej rok. Wobec Grzegorza T. nie została spełniona druga z przesłanek, albowiem okres odroczenia był krótszy niż rok.

Sąd Rejonowy w R. dostrzegł swoją pomyłkę, już po wydaniu postanowienia z dnia 28 stycznia 2014 r. i postanowieniem z dnia 30 stycznia 2014 r., sygn. akt (...), wydanym na podstawie art. 24 § 1 i 2 k.k.w. uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w R. z dnia 28 stycznia 2014 r. wydane w sprawie (...) w przedmiocie zawieszenia wykonania kary łącznej pozbawienia wolności. W uzasadnieniu swojego orzeczenia Sąd Rejonowy podniósł, że ujawniła się nowa okoliczność dotycząca obliczenia okresu odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności, która uzasadnia potrzebę uchylenia w/w postanowienia, co umożliwi odbycie posiedzenia z udziałem stron w tej sprawie i wydanie nowego rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku skazanego o warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności.

Następnie, postanowieniem z dnia 25 lutego 2014 r., sygn. akt (...) Sąd Rejonowy w R. nie uwzględnił wniosku skazanego o warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności. Orzeczenie to zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego w P. z dnia 9 kwietnia 2014 r., sygn. akt (...).

W związku z powyższym, Rzecznik Praw Obywatelskich zaskarżył kasacją, na korzyść skazanego, postanowienie Sądu Rejonowego w R. z dnia 30 stycznia 2014 r., którym uchylono postanowienie Sądu Rejonowego w R. z dnia 28 stycznia 2014 r. w przedmiocie warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności na podstawie art. 152 k.k.w. Powołując się na treść art. 523 § 1 k.p.k. i art. 531 § 1 k.p.k. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 24 § 1 k.k.w., poprzez błędne uznanie, iż stwierdzony po wydaniu orzeczenia, brak przesłanek do stosowania instytucji przewidzianej w art. 152 § 1 k.k.w. jest ujawnieniem się nowej lub poprzednio nieznannej okoliczności istotnej dla rozstrzygnięcia, mimo że było to następstwem braku wyjaśnienia przez Sąd, na etapie orzekania w dniu 28 stycznia 2014 r., sygn. akt (...), czy przesłanki te są spełnione.

Powołując się na przedstawione zarzuty Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o:

1. wstrzymanie wykonania postanowienia Sądu Rejonowego w R. z dnia 12 kwietnia 2012 r., sygn. akt (...), o zarządzeniu wykonania kary łącznej roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w W., VI Zamiejscowego Wydziału Karnego w siedzibą w P., z dnia 20 grudnia 2010 r., sygn. akt (...);
2. uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich jest zasadna, albowiem zaskarżone orzeczenie zostało wydane z rażącym naruszeniem prawa, wskazanym w zarzucie kasacji.

Na wstępie wskazać należy, że o ile przepis art. 24 § 1 k.k.w. daje sądowi możliwość w każdym czasie uchylenia bądź zmiany postanowienia, jeżeli ujawnią się nowe lub poprzednio nieznanne okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia, to bezspornym jest, że nowe lub poprzednio nieznanne okoliczności nie mogą wiązać się z odmienną analizą stanu prawnego. Postanowienie nie może zatem podlegać reformacji w trybie art. 24 k.k.w. z innych przyczyn, na przykład z powodu jego wadliwości prawnej, omyłki zaistniałej w postanowieniu lub zmiany stanu prawnego (K. Postulski, Komentarz do art. 24 Kodeksu karnego wykonawczego, Lex 2014).

Przepis art. 24 § 1 k.k.w. ma zastosowanie wówczas, gdy podstawą reformacji postanowienia mają być „nowe lub poprzednio nieznanne okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia”, a zatem przesłanki natury faktycznej. Podstawą kasacji mogą być natomiast tylko takie postanowienia, które są dotknięte uchybieniem prawnym określonym w art. 523 § 1 k.p.k.

i gdy postanowienie uchylone lub zmienione w tym trybie należy do kategorii postanowień kończących postępowanie (K. Postulski, Komentarz do art. 24 Kodeksu karnego wykonawczego, Lex 2014, zob. także postanowienie SN z dnia 5 lutego 2003 r., sygn. akt V KK 241/02, OSNKW 2003, z. 5-6, poz. 49).

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy w R., usiłując „naprawić” błąd jaki został popełniony przy wydawaniu postanowienia z dnia 28 stycznia 2014 r., sam dopuścił się oczywistej obrazy art. 24 § 1 k.k.w., co niewątpliwie miało istotny wpływ na jego treść w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k.

W tej sytuacji, nawet jeśli prawomocne postanowienie Sądu Rejonowego w R. z dnia 28 stycznia 2014 r. zapadło z oczywistą obrazą art. 152 k.k.w., to niedopuszczalne było jego uchylenie na podstawie art. 24 § 1 k.k.w. W dacie wydania zaskarżonego kasacją postanowienia była możliwość skorygowania postanowienia Sądu Rejonowego w R. z dnia 28 stycznia 2014 r. uwzględniającego wniosek skazanego o warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności w trybie art. 152 k.k.w., poprzez złożenie zażalenia (art. 152 § 3 k.k.w.). Jednocześnie rację ma autor kasacji, że po uprawomocnieniu się postanowienia z dnia 28 stycznia 2014 r. jedynym skutecznym sposobem wyeliminowania tego orzeczenia z obrotu prawnego byłoby zaskarżenie go kasacją na niekorzyść w trybie art. 521 k.p.k. Zaniechanie podjęcia tego rodzaju działań procesowych przez uprawnione podmioty spowodowało, że mimo oczywistej wadliwości wskazanego orzeczenia z dnia 28 stycznia 2014 r., aktualnie nie może być ono uchylone w postępowaniu kasacyjnym na niekorzyść skazanego, z uwagi na upływ sześciomiesięcznego okresu od daty jego uprawomocnienia (art. 524 § 3 k.p.k.).

Uchylenie zaskarżonego kasacją postanowienia wydanego na podstawie art. 24 § 1 k.k.w. powoduje, że orzeczenie Sądu Rejonowego w R. z dnia 28 stycznia 2014 r., staje się ponownie wykonalne. W konsekwencji tracą moc orzeczenia w przedmiocie niewzględnienia wniosku skazanego o warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności wydane przez Sąd Rejonowy w R. w dniu 25 lutego 2014 r., sygn. akt (...) oraz Sąd Okręgowy w P. w dniu 9 kwietnia 2014 r., sygn. akt (...), których byt prawny w występującym układzie procesowym był ściśle związany z faktem uprzedniego uchylenia postanowienia Sądu Rejonowego w R. z dnia 28 stycznia 2014 r., sygn. akt (...). Należy podkreślić, że wszystkie te orzeczenia dotyczyły możliwości stosowania w tej sprawie art. 152 k.k.w. i stanowiły reakcję procesową na ten sam wniosek skazanego o warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej skazanemu prawomocnie kary pozbawienia wolności. Rozpoznanie tego wniosku postanowieniem z dnia 28 stycznia 2014 r., którego uchylenie okazało się nieskuteczne spowodowało, że jego ponowne rozpoznanie w toku postępowania wykonawczego było niedopuszczalne z uwagi na res iudicata. Jednocześnie, ponieważ Sąd Najwyższy uznał, że orzeczenie z dnia 30 stycznia 2014 r. należy do kategorii postanowień korygujących orzeczenie definitywnie zamykające rozpoznanie danej kwestii i powodujące trwałe skutki w zakresie wykonywania orzeczonej prawomocnie kary pozbawienia wolności przy zastosowaniu art. 152 k.k.w, a zatem należy do grupy orzeczeń wskazanych w art. 521 k.p.k., to tym samym opisane powyżej orzeczenia, związane przedmiotem postanowienia z dnia 28 stycznia 2014 r., wydane po dacie zaskarżonego kasacją orzeczenia uznać należy za pozbawione wykonalności.

Sytuacja procesowa jaka wytworzyła się po wydaniu niniejszego orzeczenia powoduje, iż bezprzedmiotowym staje się postulowane przez skarżącego wstrzymanie wykonania postanowienia Sądu Rejonowego w R. z dnia 12 kwietnia 2012 r. o zarządzeniu wykonania kary, skoro w obrocie prawnym funkcjonuje postanowienie o warunkowym zawieszeniu wykonania orzeczonej skazanemu kary pozbawienia wolności wydane w trybie art. 152 k.k.w., w dniu 28 stycznia 2014 r.

uzyskał z przekroczeniem uprawnień i bezpodstawnie informacje z systemów informatycznych policji dotyczące Adama D., a następnie w zamian za ich przekazanie nieuprawnionej osobie - Adamowi B. przyjął korzyść majątkową w kwocie 300 zł, przy czym działanie to narażało na szkodę prawnie chroniony interes prywatny Adama D., tj. czynu z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za co wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności.

W pozostałym zakresie wyrok utrzymano w mocy.

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasację wniósł Prokurator Prokuratury Okręgowej w W., zarzucając przedmiotowemu orzeczeniu rażące naruszenie prawa tj. obrazę art. 231 § 4 kk, polegające na przyjęciu przez Sąd odwoławczy, że oskarżony dopuścił się czynu z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., co zdaniem skarżącego, jest sprzeczne z zakazem wyrażonym w dyspozycji art. 231 § 4 k.k.

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w W. w zaskarżonej części i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 231 § 4 k.k. „Przepisu § 2 nie stosuje się, jeżeli czyn wyczerpuje znamiona czynu zabronionego określonego w art. 228 k.k.” Regulacja ta, określana mianem klauzuli subsydiarności ustawowej ma zastosowanie w przypadku zbiegu przepisu art. 231 § 2 k.k. oraz art. 228 k.k. Ustawodawca wyszedł, bowiem z założenia, że każdy przypadek przyjęcia przez funkcjonariusza publicznego korzyści majątkowej lub osobistej (albo obietnicy takiej korzyści), w związku z pełnioną funkcją publiczną, stanowi niedopełnienie obowiązku (przekroczenie uprawnień), które ma charakter działania na szkodę interesu publicznego (lub prywatnego), o ile popełnione jest w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej. Ten konieczny zbieg przepisów został w sposób wyraźny usunięty przez nakaz pominięcia w takim przypadku kwalifikacji prawnej z art. 231 § 2 k.k.

Zastosowanie klauzuli subsydiarności z art. 231 § 4 k.k. następuje jednak tylko wówczas, gdy to ten sam czyn realizuje jednocześnie znamiona art. 228 k.k. oraz 231 § 2 k.k. W sprawie, której dotyczyła kasacja, Sąd Okręgowy, zmieniając wyrok Sądu I instancji, uznał P. J. winnym jednego przestępstwa, które miało polegać na tym, że „działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej uzyskał z przekroczeniem uprawnień, informacje z systemów informatycznych policji dotyczących Adama D., a następnie w zamian za ich przekazanie nieuprawnionej osobie – Adamowi B., przyjął korzyść majątkową w kwocie 300 zł, przy czym działanie to narażało na szkodę prawnie chroniony interes Adama D.”. Tak opisaną aktywność P. J. Sąd zakwalifikował jako jedno przestępstwo z art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Analiza opisu przestępstwa przypisanego P. J. nie pozostawia wątpliwości, że składa się ono z dwóch odrębnych czynów: uzyskania informacji z systemów informatycznych policji, a następnie późniejszego przyjęcia korzyści majątkowej za przekazanie uzyskanych w ten sposób informacji nieuprawnionej osobie. Sąd nie przyjął jednak w opisie czynu, że sprawca działał z góry powziętym zamiarem, co uzasadniałoby spięcie tych dwóch odrębnych zachowań klamrą czynu ciągłego z art. 12 k.k. (choć w uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia wskazał, że taki właśnie zamiar towarzyszył sprawcy). W tej sytuacji potraktowanie przez Sąd odwoławczy tych dwóch odrębnych czynów jako jednego przestępstwa, nie znajdowało podstaw w obowiązującym kodeksie karnym. Nie zmienia to jednak faktu, że przypisane ostatecznie skazanemu w wyroku Sądu II instancji przestępstwo składa się z dwóch różnych czynów, wykonanych w określonej sekwencji czasowej. Pierwszy z tych czynów realizuje wyłącznie znamiona typu czynu zabronionego z art. 231 § 2 k.k., drugi zaś znamiona typu czynu zabronionego z art. 228 § 1 k.k. (wg kwalifikacji prawnej przyjętej przez Sąd) oraz art. 231 § 2 k.k. Tylko w przypadku tego drugiego czynu spełnione są przesłanki z

„Wyrokiem z dnia 28 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w P. uniewinnił Iwonę K. od popełnienia zarzucanych jej czynów polegających na tym, że

- 1. w dniu 31 lipca 2012 r. w P. przy ul. (...) w lokalu po byłej „H.” nie będąc osobą uprawnioną wystawiła pisemne rozwiązanie umowy o pracę z dniem 31 lipca 2012 r. z pracownicą G. s.c. A. M. M. M. z siedzibą w P. przy ul. (...) Katarzyną R., które opieczętowała i podpisała jako „właściciel PUPH G. Iwona K.”, a następnie przekazała ten dokument jako autentyczny Katarzynie R., tj. czynu z art. 270 § 1 k.k.;*
- 2. w okresie od 1 do 9 sierpnia 2012 r. w P. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru przy ul. (...) w lokalu po byłej „H.” przywłaszczyła znajdujący się na terenie hurtowni towar o łącznej wartości 83.842,10 zł będący własnością firmy G. s.c. A. M. M. M. z siedzibą w P. przy ul. (...) w ten sposób, że nie będąc uprawniona sprzedawała go w imieniu ww. firmy swojej córce Anicie K. prowadzącej firmę FHU F. A. K. na potwierdzenie czego wystawiła w imieniu G. s.c. fakturę VAT nr (...) z 1 sierpnia 2012 r. na kwotę 17.271,64 zł i 11 dokumentów wydania zewnętrznego towaru WZ z dnia 1 sierpnia 2012 r., które ostemplowała imienną pieczętką pracownicy G. s.c. Katarzyny R., a następnie dokumenty te przedłożyła jako autentyczne w W. s.c. W. G. E. G. przy ul. (...) świadczącemu usługi księgowo G. s.c. Władysławowi G., czym działała na szkodę G. s.c., tj. czynu z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.*

Od powyższego wyroku apelację wniósł pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych Arkadiusza M. i Magdaleny M. zarzucając naruszenie art. 270 § 1 k.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 424 k.p.k. oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydanego orzeczenia.

Wyrokiem z dnia 13 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy P. zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Od powyższego wyroku kasację złożył pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych Arkadiusza M. i Magdaleny M. zarzucając mu:

- 1. rażące naruszenie prawa materialnego, wpływające w sposób istotny na treść orzeczenia, tj. art. 270 § 1 k.k., poprzez błędną wykładnię tego przepisu i uznanie przez Sąd, iż:*
  - „wystawienie oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę przez osobę nieuprawnioną i opatrzenie tegoż dokumentu pieczętką firmową oznacza, iż dokument ten jest autentyczny, a opisana wyżej czynność stanowi ewentualnie prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia;*
  - ostemplowanie pieczęcią imienną dokumentu z dopiskiem „właściciel” przez osobę nieuprawnioną, tj. byłego współnika identyfikuje wystawcę dokumentu w sposób zgodny z rzeczywistością, w sytuacji, gdy wystąpienie współnika ze spółki powoduje, iż oznaczenie funkcji „właściciel” nie może odpowiadać rzeczywistemu stanowi rzeczy;*
  - wystawienie dokumentu w postaci faktury VAT przez osobę nieuprawnioną i opatrzenie tegoż dokumentu imienną pieczętką innego, byłego pracownika, innego aniżeli osoba sporządzająca dokument oznacza, iż oskarżony nie dopuścił się podrobienia dokumentu, bowiem nie znalazły się na w/w dokumencie podpisy identyfikujące wystawcę, w sytuacji gdy zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami podpis osoby sporządzającej fakturę nie jest niezbędnym elementem ważności faktury, zaś tak wystawiony dokument rodzi przekonanie, że został wystawiony przez spółkę pokrzywdzonych”;*
- 2. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 2 § 2 k.p.k., 4 k.p.k., 7 k.p.k., 433 § 1 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. mające istotny wpływ na treść orzeczenia, poprzez ogólnikowe, ograniczone do powtórzenia argumentacji Sądu I Instancji, pozbawione analizy materiału dowodowego, odniesienie się do zarzutów, argumentów i wnio-*

sków zawartych w apelacji, w sytuacji gdy zarzuty dotyczyły oceny materiału dowodowego i ustaleń faktycznych, co doprowadziło do braku pełnej realizacji funkcji kontrolnej przez Sąd odwoławczy i pomimo zawarcia w uzasadnieniu odniesienia się do wszystkich zarzutów apelacyjnych - wyłącznie pozorne ich rozważenie, pozbawione analizy i oceny materiału dowodowego, następstwem czego jest:

- „niezasadne uznanie za wiarygodne wyjaśnień oskarżonej Iwony K., wyjaśniającej, iż myślała ona, że jest uprawniona do wystawienia dokumentu - wypowiedzenia umowy o pracę oraz do sprzedaży ruchomości swojej córce za cenę przez siebie wskazaną, w sytuacji, gdy oskarżona знаła skutki i konsekwencje wystąpienia ze spółki cywilnej, bowiem wszelkie czynności przedsięwzięła po konsultacji z profesjonalnym pełnomocnikiem; a nadto po wystawieniu wypowiedzenia umowy o pracę M.M. zadzwoniła do oskarżonej kwestionując jej uprawnienia do wystawienia takiego dokumentu;
- niezasadną odmowę wiarygodności wyjaśnieniom oskarżycieli posiłkowych Arkadiusza i Magdaleny M. konsekwentnie przytaczających okoliczności popełnionych przez oskarżoną przestępstw i wykazujących świadome i z góry zamierzone zachowanie oskarżonej Iwony K. i uznanie przez Sąd meriti, iż oskarżyciele posiłkowi składali swoje zeznania przez pryzmat „pozostawienia oskarżonej z całym bagażem kłopotów, od jakich sami pośpiesznie próbowali się uwolnić”, a nadto, iż wyolbrzymiali oni zachowanie oskarżonej, do którego zresztą wcześniej ją upoważnili”.

Autor kasacji w konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w P. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych Arkadiusza M. i Magdaleny M. w zakresie, w jakim podnosi zarzuty rażącego naruszenia przepisów prawa – innych niż art. 270 § 1 k.k. - okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym. W tej części Sąd Najwyższy odstąpił od sporządzenia pisemnego uzasadnienia orzeczenia na podstawie art. 535 § 3 zd. 1 k.p.k.

Kasacja w pozostałym zakresie, tj. w części w jakiej skarżąca – podnosząc zarzut rażącego naruszenia prawa materialnego - art. 270 § 1 k.k. poprzez błędną jego wykładnię - kwestionuje zaskarżony wyrok i utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Rejonowego w P. w odniesieniu do czynu zarzucanego Iwonie K. w pkt I aktu oskarżenia, jest niedopuszczalna. Oskarżyciele posiłkowi – z braku gravamen – nie mają bowiem uprawnień do zaskarżenia wyroku w tym zakresie. Rzecz w tym, że przedmiotem ochrony w przypadku czynu zabronionego z art. 270 § 1 k.k. jest dobro prawne ogólnej natury, jakim jest wiarygodność dokumentów, nie zaś indywidualne interesy i prawa z nimi związane (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2011 r., II KK 13/11, LEX nr 847132; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2008 r., V KK 26/08, LEX nr 370251, Prok.i Pr.-wkł. 2008/7-8/10, Biul.PK 2008/8/15; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2010 r., WK 28/09, OSNwSK 2010/1/31; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2008 r., V KK 171/08, LEX nr 457939). Brak jest tym samym możliwości przyjęcia, że bezpośrednim następstwem czynu z art. 270 § 1 k.k. jest pokrzywdzenie konkretnej osoby fizycznej. To z kolei powoduje, że w postępowaniu dotyczącym wiarygodności dokumentów z art. 270 § 1 k.k. nie ma również osoby, która na podstawie art. 53 k.p.k. mogłaby działać w sprawie w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

Zgodnie z dyspozycją art. 425 § 3 zd. 1 k.p.k. odwołujący się może skarżyć jedynie rozstrzygnięcia lub ustalenia naruszające jego prawa lub szkodzące jego interesom. Przepis ten, na mocy art. 518 k.p.k., znajduje zastosowanie także w postępowaniu kasacyjnym,

ka od siekiery w okolice głowy, tułowia i kończyn skutkujące otarciami naskórka głowy, podbiegnięciami krwawymi w tkance podskórnej głowy i mięśniach skroniowych, sińcami uda, przy czym czynu tego oskarżony dopuścił się w ciągu pięciu lat po odbyciu kary pozbawienia wolności w wymiarze przekraczającym sześć miesięcy, będąc uprzednio skazanym za umyślne przestępstwo podobne -to jest popełnienia czynu z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i na podstawie pierwszego z tych przepisów wymierzył mu karę 15 lat pozbawienia wolności.

Wyrok ten zaskarżył obrońca oskarżonego.

W apelacji zarzucił temu orzeczeniu obrazę:

I/ art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 193 § 1 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. i art. 424 k.p.k. – poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego – a w szczególności zeznań świadków, opinii biegłych oraz dokumentów – przy jednoczesnym pomijaniu części zebranego w sprawie materiału dowodowego, formułowaniu sprzecznych wniosków i rozstrzyganiu wątpliwości, których nie dało się usunąć wyłącznie na niekorzyść oskarżonego,

II/ art. 167 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 2, 3 i 5 k.p.k., art. 193 § 1 k.p.k., art. 393a k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. – poprzez zaniechanie inicjatywy dowodowej i nie wyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy w tym:

- 1. poprzez brak podjęcia czynności zmierzających do ustalenia prawdziwych okoliczności zdarzeń z dnia 8 X 2008 r. – poprzez zdyscyplinowanie świadków Zofii P. i Anny P. w sytuacji, gdy w/w świadkowie ujawnili w toku przesłuchań na rozprawie, iż znają dane osobowe naocznych świadków zdarzenia, którzy nie tylko mieli widzieć jego przebieg, ale także byli w stanie rozpoznać sprawców pobicia Macieja P. i pomimo pouczenia ich o treści art. 233 k.k. odmówili ujawnienia danych w/w osób, czym uniemożliwili przeprowadzenie istotnych dowodów w przedmiotowej sprawie,*
- 2. poprzez bezpodstawne oddalenie wniosków dowodowych obrońcy nakierowanych na wyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy – w tym: o dopuszczenie dowodu z opinii osmologicznej dotyczącej pochodzenia śladów zapachowych zabezpieczonych na kominiarce ujawnionej w miejscu pobicia Macieja P. oraz o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu telekomunikacji na okoliczność zweryfikowania wzajemnych kontaktów telefonicznych oskarżonego D.D., Szymona J., Jerzego T. oraz Macieja P., a także innych osób w czasie poprzedzającym zdarzenie z udziałem Macieja P. oraz zweryfikowanie miejsc logowania się telefonów komórkowych w/w osób przy jednoczesnym bezzasadnym deprecjonowaniu dowodów w postaci bilingów telefonicznych oraz ustaleń dotyczących miejsc logowania się telefonów osób mających brać udział w zdarzeniach z dnia 6 – 8 października 2008 r.;*
- 3. poprzez brak przesłuchania funkcjonariusza policji Michała B. na okoliczność przebiegu przesłuchania świadka Jana W. – w szczególności w zakresie dotyczącym zapewnienia w/w świadkowi swobody wypowiedzi;*
- 4. poprzez rażące naruszenie zasady bezpośredniości polegające na braku przeprowadzenia dowodu z odsłuchania płyty z nagraniami rozmów świadków zdarzenia z dyspozytorem pogotowia ratunkowego (k. 367-369) – pomimo, iż płyta z w/w nagraniami winna stanowić załącznik do protokołu oględzin (stenogramu) z dnia 31 X 2008 r.;*
- 5. poprzez brak dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny sądowej na okoliczność przeprowadzenia oględzin rąk oskarżonego pod kątem ujawnienia śladów po zranieniu opisywanym przez Szymona J. i przy użyciu narzędzia w postaci noża o długości 20 cm i szerokości 3,5 cm;*

6. *poprzez brak ustalenia i przesłuchania osób, które pracowały i przebywały w agencji towarzyskiej przy ulicy (...) w P. w dniach 7 i 8 października 2008 r. – na okoliczność pobytu w w/w miejscu Szymona J. i Jerzego T., na okoliczność treści ich rozmów – w tym także z innymi osobami, a także na okoliczność zabrania przez Szymona J. trzonka (trzonków) od siekiery z w/w agencji;*

III) art. 6 k.p.k. w zw. z art. 175 § 1 i 2 k.p.k. – poprzez wykorzystywanie wykonywania przez oskarżonego uprawnień procesowych (prawa do milczenia) do formułowania wniosków na jego niekorzyść;

IV) art. 192 § 2 k.p.k. poprzez brak przesłuchania świadków Przemysława L. i Dariusza S. w obecności biegłego psychologa – pomimo wiedzy, iż w/w świadkowie nadużywali alkoholu i przyjęcia, iż w/w okoliczność mogła mieć istotny wpływ na zdolność postrzegania i odtwarzania spostrzeżeń przez w/w osoby;

V) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia i mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że oskarżony dopuścił się przypisanego mu czynu w kształcie przyjętym w zaskarżonym wyroku – w sytuacji, gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy oraz ilość wątpliwości, których usunięcie było niemożliwe, nie pozwalały na sformułowanie w/w wniosku.

VI) nadto skarżący na zasadzie art. 452 § 2 k.p.k. podniósł zarzut nowych nieznanych Sądowi faktów, a tym samym i możliwości dowodowych związanych z zatrzymaniem poszukiwanego listem gończym Jerzego T.

Na podstawie art. 452 § 2 k.p.k. obrońca wniósł o zwrócenie się do Prokuratury Rejonowej w P. o udzielenie informacji, czy poszukiwany w związku z zabójstwem Macieja P. – Jerzy T. został ujęty oraz czy pozostaje w dyspozycji polskich organów ścigania.

W końcu – „z ostrożności procesowej” – obrońca oskarżonego zarzucił skarżonemu wyrokowi rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary – poprzez nieuzasadnioną eskalację odpowiedzialności karnej oskarżonego D.D. – w szczególności poprzez brak uwzględnienia okoliczności mających wpływ na wymiar kary.

Apelację tą rozpoznał Sąd Apelacyjny w Ł. w dniu 12 grudnia 2013 r..

Wyrokiem w tym dniu wydanym zaskarżone orzeczenie utrzymał w mocy.

Kasację od tego wyroku Sądu Odwoławczego wniósł obrońca skazanego D.D.

Zarzucił w niej temu wyrokowi rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie naruszenie przepisów prawa procesowego:

1. *art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. – poprzez brak prawidłowej kontroli odwoławczej podniesionego w apelacji zarzutu dotyczącego ujawnienia na etapie postępowania międzyinstancyjnego faktu ujęcia wcześniej poszukiwanego listem gończym Jerzego T., którego Sąd pierwszej instancji wskazywał w uzasadnieniu wyroku jako aktywnego uczestnika zdarzenia w następstwie którego śmierć poniósł Maciej P. – przy jednoczesnym pominięciu części argumentacji powołanej w apelacji wskazującej na doniosłość w/w okoliczności dla weryfikacji twierdzeń Szymona J., ustalenia udziału D.D w przedmiotowym zdarzeniu, rekonstrukcji w/w zdarzenia oraz zamiaru działania sprawców, a także poprzez przypisywanie obrońcy inicjatywy procesowej, która w rzeczywistości nie miała miejsca;*
2. *art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k., art. 366 § 1 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 2, 3 i 5 k.p.k., art. 192 § 2 k.p.k., art. 193 § 1 k.p.k., art. 393a k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. – poprzez powierzchowną, ogólnikową i niepełną kontrolę odwoławczą w zakresie zarzutu niewyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy przez Sąd pierwszej instancji – w szczególności poprzez zaniechanie inicjatywy dowodowej w zakresie możli-*

wych do przeprowadzenia dowodów w sprawie, w której przypisano udział D.D. w zdarzeniu w następstwie którego śmierć poniósł Maciej P. w oparciu o jednostkowe, chwilowe i zmienne twierdzenia Szymona J. – w sytuacji, gdy realizacja wniosków obrony zmierzająca do weryfikacji w/w źródła dowodowego, którego wiarygodność budziła więcej niż uzasadnione wątpliwości;

3. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. oraz art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. – poprzez brak prawidłowej kontroli odwoławczej w zakresie dowolnej oceny materiału dowodowego polegającej na pominięciu części zebranego w sprawie i ujawnionego na rozprawie materiału dowodowego, uchylecia się od dokonania oceny znacznej ilości materiału dowodowego sprawy (ok. 200 stron materiału) oraz dokonywanie zbiorczej oceny dowodów;
4. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. – poprzez brak kontroli odwoławczej zarzutu opisanego w pkt III apelacji;
5. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. – poprzez powierzchowną i niepełną kontrolę odwoławczą dotyczącą zarzutu pomijania przez Sąd pierwszej instancji części zebranego w sprawie materiału dowodowego;
6. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 2 i § 2 k.p.k. – poprzez pominięcie w ramach kontroli apelacyjnej części argumentacji obrony dotyczącej wadliwości uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji w zakresie rozważenia okoliczności rzutujących na zamiar działania skazanego, rozmiar jego zawinienia, kwalifikację prawną jego zachowania oraz w konsekwencji na wymiar orzeczonej wobec niego kary pozbawienia wolności

i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w P. oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temuż Sądowi Okręgowemu.

W pisemnej odpowiedzi na tą kasację prokurator Prokuratury Apelacyjnej w Ł. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja – w zaistniałych w sprawie okolicznościach – jest zasadna.

Dowodzą one oczywistej trafności pierwszego zarzutu kasacji.

Od dawna w judykaturze Sądu Najwyższego jest utrwalone przekonanie, w myśl którego w określonych sytuacjach sąd odwoławczy ma (wręcz) obowiązek przeprowadzenia dowodu z urzędu. Tak będzie z pewnością wtedy, gdy ujawnią się „nowe dowody” nie znane sądowi pierwszej instancji, które mogą wskazywać na istnienie błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia tego sądu, a błąd ten mógł wywrzeć wpływ na treść owego orzeczenia. Nie jest przy tym istotne, czy sądowi pierwszej instancji można w ogóle postawić zarzut z powodu dokonania błędnych ustaleń, czy też nastąpiło to z przyczyn od tego sądu niezależnych. Kontrola instancyjna ma wszak sprawdzić prawidłowość zaskarżonego orzeczenia, a więc także (a może nawet przede wszystkim) to, czy opiera się ono na ustaleniach faktycznych odpowiadających prawdzie i tym samym realizuje - wyrażoną w art. 2 § 2 k.p.k. - priorytetową zasadę prawdy obiektywnej, której winny odpowiadać ustalenia faktyczne stanowiące podstawę rozstrzygnięć. Zobowiązuje ona wszak sąd - jak i inne organy procesowe - do podejmowania wszelkich dostępnych działań niezbędnych do dotarcia do tej prawdy. Dla samej potrzeby uzupełnienia przez sąd odwoławczy przewodu sądowego i przeprowadzenia „nowych dowodów” nie są więc pierwszorzędne kwestie, które ją wywołały i to czy stanowiły je zawinione (bądź nie) błędy organu procesowego (por. wyroki Sądu Najwyższego z: 6 maja 1970 r., IV KR 26/70, OSNKW 1970, z.10, poz. 131 z glosami aprobusującymi F. Prusaka,

2. Sąd odwoławczy może dokonywać odmiennych aniżeli sąd pierwszej instancji ocen ustalonych okoliczności, nadawać tym okolicznościom większe lub mniejsze znaczenie, pod warunkiem, że katalog okoliczności nie ulega zmianie, a więc nie dochodzi do rozszerzenia katalogu okoliczności obciążających lub zmniejszenia katalogu okoliczności łagodzących wymiar kary; takie bowiem rozszerzenie lub zmniejszenie uznane musi być za nowe ustalenie faktyczne. Za nowe ustalenie uznać należy także sytuację, w której sąd odwoławczy zastąpi jedno ustalenie innymi.
3. Reguła *ne peius* obejmuje każde ustalenie faktyczne przyjęte za podstawę zaskarżonego wyroku. Będą to ustalenia dotyczące przedmiotowej strony czynu, a także jego strony podmiotowej (umyślność, nieumyślność, rodzaj zamiaru), motywu, pobudek, innych okoliczności wpływających na stopień winy i społecznej szkodliwości czynu oraz ustalenia dotyczące samego oskarżonego, jego właściwości i warunków osobistych, o których mowa w art. 53 § 2 k.k., jego zachowania przed popełnieniem przestępstwa i po jego popełnieniu.
4. Art. 454 § 2 k.p.k. zakazuje sądowi odwoławczemu orzeczenia surowszej kary pozbawienia wolności jedynie wówczas, gdy zmiana ustaleń faktycznych miałaby wpływ na zaostrzenie kary.

Z uzasadnienia:

„Wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 5 lipca 2013 r., sygn. akt (...), uznano Karola A. i Artura Ś. za winnych tego, że w dniu 15 stycznia 2012 r. przy ulicy (...) w W., działając wspólnie i w porozumieniu dokonali rozboju na osobie Stefana S. w ten sposób, że używając przemocy polegającej na biciu rękoma i kopaniu pokrzywdzonego po całym ciele, w wyniku czego pokrzywdzony został doprowadzony przez oskarżonych do stanu nieprzytomności i doznał obrażeń w postaci urazu wielomiejscowego, ran tłuczonych głowy, wstrząśnienia mózgu, krwiaka okolicy powiek, ran tłuczonych podudzia prawego i wieloodłamowego złamania kostki bocznej podudzia prawego skutkujących rozstrojem zdrowia na okres powyżej siedmiu dni, dokonali zaboru w celu przywłaszczenia portfela z dowodem osobistym, legitymacją służbową, kartą komunikacji miejskiej, kartą telefoniczną, kartą bankomatową banku (...) SA, kartą kredytową banku (...)SA, krzyżyka bursztynowego, kuponu LOTTO oraz pieniędzy w kwocie 12 zł na szkodę Stefana S., tj. czynu z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono im kary po 2 lata pozbawienia wolności. Orzeczenie to zawiera również rozstrzygnięcia o: zaliczeniu na poczet kar pozbawienia wolności okresów tymczasowego aresztowania, dowodach rzeczowych i kosztach.

Wyrok Sądu Rejonowego zaskarżony został apelacjami obrońców obu oskarżonych oraz apelacją prokuratora Prokuratury Rejonowej w W.

Obrońca oskarżonego Karola A. zaskarżył wyrok w całości i zarzucił:

1. *obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku, tj. art. 7 k.p.k. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów oraz art. 410 k.p.k. poprzez naruszenie zasady uwzględniania całokształtu okoliczności sprawy;*
2. *błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść zaskarżonego wyroku poprzez niedokładny opis czynu przypisanego oskarżonym, przyjęcie, że obaj zainicjowali zdarzenie uderzając w głowę przechodzącego obok pokrzywdzonego oraz że dokonali rozboju.*

W następstwie tych zarzutów skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego Artura Ś. także zaskarżył wyrok w całości, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych, obrazę przepisów prawa procesowego oraz rażącą niewspółmierność kary i wniósł o zmianę wyroku przez uznanie oskarżonego za winnego popełnienia przestępstwa z art. 158 § 1 k.k. i wymierzenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, ewentualnie o zmianę wyroku przez wymierzenie oskarżonemu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, bądź o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator zaskarżył wyrok na niekorzyść obu oskarżonych w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze i na podstawie art. 438 pkt 4 k.p.k. zarzucił „rażącą niewspółmierność kary wymierzonej oskarżonym nieadekwatną do winy oskarżonych, stojącą w sprzeczności ze stopniem społecznej szkodliwości czynu, wymogami prewencji szczególnej i społecznym poczuciem sprawiedliwości”. Tak sformułowany zarzut uzasadnił wnioskiem o zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze i wymierzenie oskarżonemu Karolowi A. kary 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, a oskarżonemu Arturowi Ś. kary 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 1 lipca 2014 r., sygn. akt (...), zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że podwyższył wymierzone obu oskarżonym kary pozbawienia wolności do trzech lat, a nadto rozstrzygnął w przedmiocie zaliczenia na poczet kar okresów tymczasowego aresztowania i kosztach, a pozostałym zakresem wyrok sądu pierwszej instancji utrzymał w mocy.

Orzeczenie Sądu Okręgowego zaskarżone zostało w całości kasacją obrońcy skazanego Karola A.

Skarżący zarzucił wyrokowi:

- 1. naruszenie art. 454 § 2 k.p.k. przez zmianę orzeczonej wobec Karola A. kary pozbawienia wolności z 2 lat na 3 lata, w sytuacji dokonania zmiany ustaleń faktycznych na własne, niekorzystne dla skazanego, poprzez przyjęcie, że obrażenia ciała pokrzywdzonego i pozostawienie go bez pomocy stanowiły zagrożenie dla jego życia, co w konsekwencji miało istotny wpływ na orzeczenie wobec skazanego surowszej kary;*
- 2. naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. poprzez dokonanie nieprawidłowej kontroli zaskarżonego wyroku sądu pierwszej instancji co do zarzutów apelacji oskarżyciela publicznego w zakresie wymiaru kary poprzez przyjęcie własnych ustaleń faktycznych, wskazanych w pkt 1, wbrew materiałowi dowodowemu, a także w zakresie zarzutów apelacji obrońcy Karola A.*

Odwołując się do powyższych zarzutów skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości co do skazanego Karola A. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w W. wniósł o uznanie jej za oczywiście bezzasadną. Odmiennie stanowisko w tej mierze zaprezentował prokurator Prokuratury Generalnej, który w toku rozprawy kasacyjnej wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku, w oparciu o przepis art. 435 k.p.k. także wobec skazanego Artura Ś., ze względu na naruszenie przepisu art. 454 § 2 k.p.k. oraz na podstawie art. 455 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja zasługuje na uwzględnienie wobec trafności podniesionego w pkt 1 zarzutu obrazy art. 454 § 2 k.p.k.

Zgodnie z art. 454 § 2 k.p.k. sąd odwoławczy może orzec surowszą karę pozbawienia wolności tylko wtedy, gdy nie zmienia ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia. W świetle ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego:

1. reguła *ne peius* określona w art. 454 § 2 k.p.k. dotyczy zmiany ustaleń faktycznych przez redukowanie katalogu okoliczności łagodzących oraz uzupełnianie okoliczności obciążających;
2. sąd odwoławczy może dokonywać odmiennych aniżeli sąd pierwszej instancji ocen ustalonych okoliczności, nadawać tym okolicznościom większe lub mniejsze znaczenie, pod warunkiem, że katalog okoliczności nie ulega zmianie, a więc nie dochodzi do rozszerzenia katalogu okoliczności obciążających lub zmniejszenia katalogu okoliczności łagodzących wymiar kary; takie bowiem rozszerzenie lub zmniejszenie uznane musi być za nowe ustalenie faktyczne. Za nowe ustalenie uznać należy także sytuację, w której sąd odwoławczy zastąpi jedno ustalenie innymi;
3. reguła *ne peius* obejmuje każde ustalenie faktyczne przyjęte za podstawę zaskarżonego wyroku. Będą to ustalenia dotyczące przedmiotowej strony czynu, a także jego strony podmiotowej (umyślność, nieumyślność, rodzaj zamiaru), motywu, pobudek, innych okoliczności wpływających na stopień winy i społecznej szkodliwości czynu oraz ustalenia dotyczące samego oskarżonego, jego właściwości i warunków osobistych, o których mowa w art. 53 § 2 k.k., jego zachowania przed popełnieniem przestępstwa i po jego popełnieniu (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 23 kwietnia 2013 r., IV KK 395/12, OSNKW 2013, z. 8, poz. 70; z dnia 18 listopada 2008 r., II KK 121/08, Prok. i Pr. – wkł. 2009/4/20; z dnia 27 sierpnia 2008 r., IV KK 52/08, LEX nr 465874; z dnia 25 czerwca 2008 r., IV KK 38/08, OSP 2009/7-8/73).

Warto przy tym zauważyć, że art. 454 § 2 k.p.k. zakazuje sądowi odwoławczemu orzeczenia surowszej kary pozbawienia wolności jedynie wówczas, gdy zmiana ustaleń faktycznych miałaby wpływ na zaostrzenie kary (por.: uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2011 r., I KZP 28/10, OSNKW 2011, z. 7, poz. 30; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2011 r., III KK 283/10, Prok. i Pr. – wkł. 2011/10/15; postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2012 r., V KK 275/12, LEX nr 1277793 i z dnia 6 czerwca 2011 r., V KK 124/11, LEX nr 848181; w orzecznictwie funkcjonował także pogląd, że zakaz wymierzenia surowszej kary pozbawienia wolności obowiązuje niezależnie od tego, czy nowe ustalenia faktyczne mają, czy mogłyby mieć wpływ na wymiar kary – por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2008 r., II KK 121/08, Biul. PK 2009/1/10).

Opis czynu przypisanego skazanym A. i Ś. w wyroku Sądu Rejonowego w W. zawiera wszelkie elementy związane z przyjętą kwalifikacją prawną z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 275 k.k. i z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Opis ten zawiera m.in. przedstawienie sposobu działania sprawców oraz wywołanych ich zachowaniem skutków kontekście obrażeń ciała spowodowanych u pokrzywdzonego, z konkluzją, że wywołały one u ofiary rozstrój zdrowia na okres powyżej siedmiu dni. Koresponduje to zresztą z wywodem uzasadniającym przyjęcie kwalifikacji prawnej z art. 157 § 1 k.k. (k. 597). Uzasadniając rozstrzygnięcie o karze Sąd pierwszej instancji podał m.in., że: „Stopień społecznej szkodliwości czynu uznać należy za szczególnie wysoki także z uwagi na bezwzględność i brutalność ich działania oraz rozmiar i dolegliwość zastosowanej przez nich przemocy, a przez to zagrożenie, jakie zachowanie to niosło dla zdrowia pokrzywdzonego. Już pierwszy cios w głowę jaki zadano pokrzywdzonemu nastąpił z taką siłą, że spowodował jego upadek na ziemię i utratę przytomności jednak mimo tego, że Stefan S. nie próbował się nawet bronić, został zaciągnięty przez oskarżonych w krzaki, a następnie dotkliwie skopany po całym ciele, deptany po dłoniach i okradziony.” Analiza orzeczenia i jego uzasadnienia nie wskazuje, by Sąd pierwszej instancji ustalił i w konsekwencji przyjął ja-

ko okoliczność rzutuącą obciążająco na wymiar kary okoliczność, iż zachowanie sprawców, poza zdrowiem pokrzywdzonego, naraziło także na niebezpieczeństwo jego życie. Tymczasem Sąd odwoławczy uzasadniając potrzebę podwyższenia wymiaru orzeczonej wobec skazanych kary pozbawienia wolności stwierdził, że: „Nie bez znaczenia dla wymiaru kary pozostało również to, iż oskarżeni na skutek swojego działania narazili pokrzywdzonego nie tylko na utratę zdrowia, ale nawet życia pozostawiając go w tym stanie, zimą w mało uczęszczanym miejscu, bez jakiegokolwiek pomocy”. Przytoczony fragment części motywacyjnej orzeczenia Sądu Okręgowego zawiera w istocie rzeczy dwa stwierdzenia mające charakter ustaleń faktycznych, rzutuące wprost na surowszy wymiar kary. Pierwszym ustaleniem jest wskazane wyżej stwierdzenie o skutku zachowania sprawców w postaci narażenia życia pokrzywdzonego, drugim zaś sposób działania prowadzący do narażenia życia – tj. pobicie ofiary i pozostawienie jej w takim stanie „zimą w mało uczęszczanym miejscu, bez jakiegokolwiek pomocy”. Oba opisane ustalenia pozostają w oczywistej sprzeczności w ustaleniami wynikającymi z orzeczenia Sądu pierwszej instancji. Wprawdzie Sąd Rejonowy uznał zachowanie skazanych za brutalne i bezwzględne, ale jego szkodliwość odnosił do zagrożenia dla zdrowia, a nie życia pokrzywdzonego (k – 600). Opisując końcowy fragment zdarzenia Sąd Rejonowy na pierwszej stronie uzasadnienia swojego wyroku wskazał, że: „Następnie oskarżeni ponownie zaczęli bić pokrzywdzonego celem podania im kodu pin do karty bankowej. Kiedy oskarżeni usłyszeli warkot silnika nadjeżdżającego samochodu wyrzucili zebrane pokrzywdzonemu przedmioty i podjęli ucieczkę z miejsca zdarzenia. Po dokonaniu rozboju pokrzywdzony przeszedł w kierunku chodnika ulicy (...) gdzie zatrzymał się nadjeżdżający samochód, którego kierowca udzielił Stefanowi S. pomocy i wezwał policję” (podobnie na k – 601 – „zabrane przedmioty oskarżeni wyrzucili będąc spłoszeni przez nadjeżdżający samochód”). Przytoczone fragmenty pozostają w oczywistej sprzeczności z cytowanym wywo-dem Sądu Okręgowego. Zauważyć przy tym należy, że stanowisko Sądu odwoławczego, ewidentnie sprzeczne z zakazem wynikającym z art. 454 § 2 k.p.k., jest również wątpliwe na gruncie poprawności rozumowania. Trudno wszakże przyjąć za prawdziwe twierdzenie, że skazani narazili życie pokrzywdzonego na niebezpieczeństwo pozostawiając go pobitego bez pomocy w odludnym miejscu, dodatkowo zimą, skoro z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że sprawcy zbiegli z miejsca zdarzenia spłoszeni przez nadjeżdżający samochód, pokrzywdzony podniósł się i zatrzymał ów samochód, a kierowca tego pojazdu udzielił mu pomocy i wezwał policję.

W uzasadnieniu kasacji jej autorka, nie bez racji, wskazuje na jeszcze jedno nowe i niekorzystne dla skazanych ustalenie faktyczne, które znalazło się w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego. Odnosząc się do sposobu działania skazanych zauważono, że „(...) oskarżeni mieli wręcz przyjemność w manifestowaniu swej siły i pastwieniu się nad pokrzywdzonym, o czym dobitnie świadczyło chociażby końcowe zachowanie oskarżonego Karola A. Gdy pokrzywdzony ubrudził mu swoją krwią nogawkę spodni, został za to skarczony kolejnym ciosem”. O ile „pastwienie się” mieści się w dokonanej przez Sąd pierwszej instancji ocenie zachowania oskarżonych, jako brutalnego i bezwzględnego, o tyle czerpanie przyjemności z manifestowania siły i bicia ofiary jest nowym elementem faktycznym charakteryzującym sferę psychiczną sprawców. Wprawdzie argument ten został podniesiony w kontekście oceny zasadności apelacji obrońców oskarżonych, to jednak – biorąc pod uwagę, że sposób działania oskarżonych oraz wynikające z niego następstwa miały kluczowe znaczenia dla reformatoryjnego rozstrzygnięcia o karze – uznać należało, że ustalenie to mogło mieć wpływ na decyzję o zaostreniu kar pozbawienia wolności.

Stwierdzone naruszenie przepisu art. 454 § 2 k.p.k. było rażące oraz miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, bowiem opisane wyżej nowe okoliczności faktyczne legły u podstaw rozstrzygnięcia o podwyższeniu wymiaru kary pozbawienia wolności. Konsekwencją tego stanu rzeczy stała się konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku w odniesieniu do skazanego Karola A., a na podstawie art. 435 k.p.k. także w odniesieniu do

też J. M.). obrońca D. B. podkreślał w kasacji, iż obecność obrońcy w przypadku obligatoryjnej obrony trwa aż do momentu udania się sądu na naradę, a pogląd Sądu Apelacyjnego w G. jest chybiony.

Wywód sądu II instancji wynikał zaś z tego, że kwestia ta została zasygnalizowana także w apelacji tego obrońcy. Sąd odwoławczy w uzasadnieniu wyroku wskazał, że w dniu 30 stycznia 2013 r. odbywała się rozprawa główna, w czasie której prowadzono postępowanie dowodowe w obecności oskarżonego A. M. i jego obrońcy z urzędu adw. (...). W toku tej rozprawy doszło do zamknięcia przewodu sądowego i następnie do udzielenia głosu stronom, w tym głosy końcowe zabrali prokurator oraz obrońca oskarżonego A. M., który następnie opuścił salę. Dalej, głosy końcowe zabierali inni obrońcy innych oskarżonych. Sąd II instancji stwierdził następnie, iż obrońcy oskarżonych A. M. i J. M. opuścili salę rozpraw, ale jak to ujął „...uczynili to już po wygłoszeniu końcowych przemówień, to oznacza, że obowiązek obrończy tych oskarżonych przed Sądem I instancji był realizowany w pełnym zakresie, a tym samym, nie zachodzą bezwzględne podstawy do uchylecia zaskarżonego orzeczenia, podstawy, o których mowa w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.” (str. 46 uzasadnienia).

Odnosząc się do wskazanej kwestii stwierdzić należy, że stanowisko sądu II instancji jest oczywiście błędne, albowiem zrównuje sytuację zamknięcia przewodu sądowego z pojęciem rozprawy w sytuacji, gdy pojęcia te nie są synonimiczne. Przepis art. 439 § 1 pkt 10 określa jako podstawę do uchylecia wyroku sytuację, gdy: „oskarżony w postępowaniu sądowym nie miał obrońcy w wypadkach określonych w art. 79 § 1 i 2 oraz art. 80 lub obrońca nie brał udziału w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy”. W zakresie obrony wymienionej art. 79 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 80 k.p.k. ustawa procesowa w przepisach art. 79 § 3 k.p.k. oraz art. 80 zdanie drugie k.p.k. określiła obowiązkowy udział obrońcy **w rozprawie głównej**. Zamknięcie przewodu sądowego nie oznacza, iż także zamknięto rozprawę. Oczywiście jest, że i samo ogłoszenie wyroku odbywa się w trakcie rozprawy głównej (art. 411 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 418a k.p.k. a contrario; por. wyrok SN z dnia 14 lutego 2001 r., V KKN 368/00, OSNKW 2001, z. 3-4, poz. 26; wyrok SN z dnia 14 grudnia 2001 r., II KKN 283/01, Prok. i Pr. 2002, z. 9, poz. 9). W fazie wyrokowania obrońca nie może brać udziału, a zatem ostatnim momentem rozprawy, w której może brać udział jest chwila, w której sąd ogłasza, iż udaje się na naradę nad wyrokiem (por. wyroki SN: z dnia 10 października 2001r., II KKN 581/98, OSNKW 2002, z. 3-4, poz. 22; z dnia 21 listopada 2001 r., III KKN 81/01, OSNKW 2002, z. 5-6, poz. 43). Z mocy wyraźnego zapisu art. 419 § 1 k.p.k. obrońca (każdy, a więc i z urzędu) nie musi brać udziału w czynności ogłoszenia wyroku. Zatem, nie mowa końcowa obrońcy wygłoszona po zamknięciu przewodu sądowego stanowi wykonanie obowiązku obecności zawartego w art. 79 § 3 k.p.k. i art. 80 zd. drugie k.p.k.; ostatnim momentem koniecznej obecności obrońcy w sytuacjach określonych w art. 79 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 80 k.p.k. jest udanie się sądu na naradę nad wyrokiem, jeśli nie dojdzie następnie do wznowienia przewodu sądowego.

Takie stanowisko ugruntowane jest już w orzecznictwie Sądu Najwyższego, o czym przekonują wskazane wyżej judykaty oraz postanowienie Sądu Najwyższego w wydane w sprawie I KZP 38/06 (OSNKW 2007, z. 2, poz. 23).

Od strony normatywnej nie można zatem zaaprobować stanowiska wyrażonego przez Sąd Apelacyjny w G. Nie ma żadnego znaczenia, iż z reguły w toku wystąpień końcowych padają tezy i argumenty, które przewijają się w toku całej rozprawy głównej i że nie prowadzi się wówczas postępowania dowodowego sensu stricto. Nie sposób jednak i nie doceniać tego, że głosy końcowe stron to bardzo ważna część rozprawy. W tej fazie strony podsumowują swoje stanowiska i prezentują wszystkie argumenty, a zatem i odnoszą się do wymowy tych dowodów, które są istotne z ich punktu widzenia. Oczywiście może zdarzyć się i taka sytuacja, w złożonej podmiotowo i przedmiotowej sprawie, że

właśnie końcowe wystąpienie oskarżonego lub jego obrońcy będzie miało istotne znaczenie dla innego oskarżonego (może np. wymuszać zmianę linii obrony lub złożenie nawet wniosku o wznowienie przewodu i przeprowadzenie określonej czynności dowodowej). Nie sposób zatem bagatelizować tej fazy rozprawy w aspekcie obecności obrońcy, jak to uczynił sąd II instancji. Uwagi te poczynić należało tylko z tego powodu, aby wskazać Sądowi Apelacyjnemu w G., iż jego stanowisko nie tylko nie ma oparcia w przepisach prawa, ale razi swoją pobieżnością i niedowartościowaniem tej części rozprawy głównej, w której strony i ich pełnomocnicy przedstawiają swoje końcowe stanowiska. Ten aspekt wyводу sądu II instancji nie może mieć zatem żadnego znaczenia już tylko z powodu konieczności ścisłej (wąskiej) - zważywszy na ich gwarancyjny charakter - interpretacji przepisów art. 79 § 3 k.p.k., art. 80 k.p.k. i art. 439 § 1 k.p.k. Niezależnie od tego podnieść trzeba, że rozprawa po tym jak obrońcy oskarżonych A. M. i J. M. wyszli z sali po swoich głosach, toczyła się także w następnym terminie i w jej trakcie było składane dodatkowe oświadczenie przez J. N. (k. 7185v). Jak zatem wynika z tego wyводу, oddalenie kasacji co do A. M. miało zatem zupełnie inny powód. Otóż w dniu (30 stycznia 2013 r.), kiedy obrońca oskarżonego A. M. opuścił salę rozpraw i nie uczestniczył w toku dalej prowadzonej rozprawy, nie istniała obligatoryjna obrona. Oskarżonemu zarzucono li tylko występki (czyn z art. 252 § 1 k.k. w dacie jego popełnienia był występkiem dla oskarżonego i nie mógł stanowić już zbrodni nawet po zmianie zagrożenia ustawowego – zob. postanowienie SN z dnia 27 lutego 2013 r., I KZP 25/12), a właściwość sądu okręgowego, jako sądu I instancji, wynikała z treści art. 25 § 1 pkt 2 k.p.k. i zarzucenia oskarżonemu czynu z art. 258 § 2 k.k. (tak zresztą trafnie podstawę właściwości ujął prokurator w akcie oskarżenia k. 5095). Oskarżony był wprawdzie w tej sprawie pozbawiony wolności, ale tylko do dnia 14 grudnia 2012 r., wówczas areszt wobec niego został uchylony, a oskarżony odzyskał wolność, co eliminowało obronę obligatoryjną w oparciu o przepis art. 80 k.p.k. Pierwotnie dla oskarżonego obrońcę z urzędu wyznaczono z uwagi na zaistnienie wątpliwości co do poczytalności (zob. k. 4143 oraz k. 4177), ale w złożonej opinii psychiatrycznej (jeszcze w toku postępowania przygotowawczego) nie stwierdzono ograniczenia lub zniesienia poczytalności, tak w chwili czynu jak i w czasie postępowania (k. 4391-4394 - art. 79 § 4 k.p.k.), co oznaczało, iż od tego momentu występujący z urzędu obrońca nie miał statusu obrońcy obligatoryjnego z uwagi na art. 79 §1 pkt 3 k.p.k.

Reasumując, od dnia 14 grudnia 2012 r. co do A. M. nie występowała żadna z przesłanek obligatoryjnego udziału obrońcy w rozprawie głównej. Nieobecność w rozprawie w dniach 30 stycznia 2013 r. (po swoim głosie) i w czasie kolejnej rozprawy, w czasie której kontynuowano odbieranie głosów końcowych, nie stanowiła uchybienia, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. Skoro zatem brak było podstaw do uwzględnienia kasacji co do A. M., to nie było możliwości badania tej kwestii co do J. M. w trybie art. 435 k.p.k., a co do tego skazanego nie wywiedziono kasacji.

Z tego powodu orzeczono jak w postanowieniu.”

1.2.8. Pojęcie drzewa w rozumieniu art. 290 § 2 k.k. oraz art. 120 k.w.

przepisy: art. 290 § 2 k.k., art. 120 k.w.

hasła: Przepęstwa przeciwko mieniu; wykroczenia przeciwko mieniu

Wyrok z dnia 12 marca 2015 r., IV KK 381/14

Teza:

Pojęcie „drzewa”, o którym mowa w art. 290 § 2 k.k. oraz w art. 120 k.w. dotyczy drzewa w stanie surowym, tj. takim, w jakim pozostało w lesie po wyrąbaniu lub powaleniu.

Z uzasadnienia:

„Sąd Rejonowy w K. wyrokiem z dnia 26 czerwca 2013 r., sygn. akt (...), uznał Zbigniewa S. za winnego tego, że w dniu 28 marca 2013 r. w K. przy ul. (...) na terenie kompleksu leśnego usiłował dokonać zaboru w celu przywłaszczenia drewna składowanego przy drodze leśnej o wartości 95 zł na szkodę Nadleśnictwa K. ul. (...), jednak zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę leśniczego, tj. czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 k.k. i za ten czyn wymierzono oskarżonemu karę grzywny w liczbie 100 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości stawki na kwotę 10 zł. Na poczet orzeczonej kary zaliczono okres zatrzymania oskarżonego w sprawie oraz rozstrzygnięto w przedmiocie kosztów sądowych.

Wyrok Sądu Rejonowego, nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się z dniem 4 lipca 2013 r.

Kasację od wyroku Sądu Rejonowego – na korzyść skazanego - wywiódł Rzecznik Praw Obywatelskich zarzucając rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa karnego procesowego, tj. art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., polegające na skazaniu Zbigniewa S. bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzeniu mu uzgodnionej kary, pomimo tego, że wniosek prokuratora, o którym mowa w art. 335 § 1 k.p.k., w formie w jakiej został złożony, nie został uwzględniony, bowiem Sąd dokonał istotnej zmiany w opisie czynu zarzucanego oskarżonemu i w konsekwencji rażąco naruszył prawo karne materialne, tj. art. 278 § 1 k.k., przez błędne przyjęcie, że przypisany oskarżonemu czyn stanowi przestępstwo, podczas gdy ze względu na wartość przedmiotu czynności wykonawczej, stanowi on wykroczenie z art. 119 k.w.

Skarżący w konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna, dlatego należało ją uwzględnić w oparciu o przepis art. 535 § 5 k.p.k.

Celem zobrazowania popełnionego przez rozstrzygający Sąd uchybienia należy przypomnieć, iż Zbigniew S. został oskarżony o to, że w dniu 28 marca 2013 r. w K. przy ul. (...) na terenie kompleksu leśnego usiłował dokonać zaboru w celu przywłaszczenia w postaci drzewa składowanego przy drodze leśnej o wartości 95 zł na szkodę Nadleśnictwa K. ul. (...), jednak zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę leśniczego, tj. popełnienia czynu z art. art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 k.k. (k.52). W akcie oskarżenia zawarto jednocześnie wniosek o dobrowolne poddanie się odpowiedzialności – art. 335 k.p.k. – przez oskarżonego na karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych przy założeniu jednej stawki na kwotę 10 zł. Z wyroku Sądu Rejonowego jednoznacznie i bezspornie wynika, że wniosek prokuratora w zakresie umówionej kary grzywny został w całości i bez jakichkolwiek modyfikacji uwzględniony.

Rzecz jednak w tym, że podstawą zawartego konsensusu pomiędzy stronami jest nie tylko uzgodniona kara, ale także wszelkie okoliczności sprawy, które zgodnie przyjęte, budzić nie mogą najmniejszych wątpliwości (art. 335 k.p.k.). Sąd rozstrzygając wniosek baczyć winien z jednej strony na zawarte warunki porozumienia z drugiej zaś weryfikować czy w okolicznościach danej sprawy rozstrzygnięcie w trybie konsensualnym jest w ogóle możliwe. W przeciwnym razie, jeżeli Sąd uzna, iż w sprawie nie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku prokuratora, to zgodnie z art. 343 § 7 k.p.k., sprawa podlega rozpoznaniu na zasadach ogólnych.

Tymczasem, w niniejszej sprawie żaden z powyższych postulatów nie został właściwie sprawdzony i wypełniony.

Jak wynika z przyjętego przez Sąd Rejonowy w zaskarżonym wyroku opisu czynu przypisanego skazanemu, Zbigniew S. dopuścił się usiłowania kradzieży „drewna”, odmiennie niż ustalono w akcie oskarżenia „drzewa” na szkodę Nadleśnictwa K. Z akt sprawy i znajdujących się tam dokumentów wynika zaś, że oskarżony usiłował dokonać kradzieży drewna nie zaś drzewa.

Ta ewidentna niejasność i nieprecyzyjność w ustaleniu co konkretnie było przedmiotem czynności wykonawczej przypisanego oskarżonemu czynu degradowała możliwość rozstrzygnięcia w trybie konsensualnym. Nie zostało to właściwie wychwycone przez rozstrzygający Sąd Rejonowy co stało się podstawą nie tylko naruszenia przezeń przepisów proceduralnych wskazanym w petitum kasacji ale także przepisu prawa karnego materialnego, tj. art. 278 § 1 k.k.

Taki stan rzeczy jest niebagatelny z punktu widzenia odpowiedzialności Zbigniewa S., albowiem prawidłowe rozgraniczenie przedmiotu czynności wykonawczej – w tym wypadku przedmiotu czynu „drzewa” i „drewna” - jest podstawą ustalenia, z którym konkretnie czynem zabronionym mamy do czynienia i czy czyn ten należy traktować jako przestępstwo czy wykroczenie.

Jak wskazuje się orzecznictwie przedmiotu, pojęcie „drzewa”, o którym mowa w art. 290 § 2 k.k. oraz w art. 120 k.w. dotyczy drzewa w stanie surowym, tj. takim, w jakim pozostało w lesie po wyrębaniu lub powaleniu. W razie przerobienia takiego wyrębanego lub powalonego drzewa na materiał budowlany lub inny materiał użytkowy, drzewo otrzymało już inną postać (np. drewna) i inną wartość, traci postać drzewa, o którym mowa w wymienionych przepisach. Wyrębane lub powalone drzewo, jeżeli przed kradzieżą zostało przerobione na materiał budowlany lub inny użytkowy, może stanowić przedmiot czynności wykonawczej w typie wykroczenia określonego w art. 119 § 1 k.w. albo typie przestępstwa określonym w art. 278 § 1 lub 3 k.k. (zob. wyrok SN z dnia 3 września 2009 r., V KK 171/09, OSNKW 2010, nr 8, str. 19-20).

Stwierdzić trzeba, że tego typu rozważań i dociekań zabrakło w toku procedowania w przedmiotowej sprawie, dlatego odnotować należy, iż potoczne i zamiennie przyjmowane określenie drzewo innym razem drewno, wypadło pożądanie w tym wypadku potraktowanie i rozważenie przedmiotu przestępstwa na gruncie ustawy karnej. (...)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.2.9. Pojęcie przyczyny od strony niezależnej w rozumieniu art. 126 § 1 k.p.k.

przepisy: art. 126 § 1 k.p.k.

hasła: Przywrócenie terminu

Postanowienie z dnia 31 marca 2015 r., IV KZ 12/15

Teza:

„Przyczyna od strony niezależna”, stanowiąca merytoryczny warunek przywrócenia na podstawie art. 126 § 1 k.p.k. niedotrzymanego terminu zawitego, wchodzi w grę, gdy obrońca w odpowiednim czasie przekáže bezpośrednio właściwemu sądowi odwoławczemu dokument usprawiedliwiający należycie niestawiennictwo z wnioskiem o nieprzeprowadzanie w danym dniu rozprawy bez jego obecności, a mimo tego dojdzie do rozpoznania sprawy i wyrokowania. W takiej sytuacji siedmiodniowy termin do zgłoszenia wniosku o przywrócenie terminu zawitego należy liczyć od daty faktycznego ustania przeszkody, a więc od daty dowiedzenia się

przez obrońcę o zapadnięciu drugoinstancyjnego wyroku w dniu, w którym nie powinno to mieć miejsca.

Z uzasadnienia:

„Sąd Okręgowy w K., postanowieniem z dnia 21 stycznia 2015 r., uznał wniosek obrońcy w przedmiocie przywrócenia terminu z art. 524 § 1 zd. 2 k.p.k. do złożenia wniosku o dołączenie wyroku odwoławczego tego Sądu z uzasadnieniem za bezskuteczny. W motywacyjnej części orzeczenia wskazał, że 7 – dniowy termin do zgłoszenia wniosku o przywrócenie terminu zawitego do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku odwoławczego rozpoczął dla obrońcy bieg od pierwszego dnia po opuszczeniu szpitala, to jest od 6 lipca 2014 r.

Zażalenie na to postanowienie złożył obrońca, podkreślając, że należycie usprawiedliwił swoją nieobecność na rozprawie apelacyjnej, wnosząc też o jej odroczenie, i w związku z tym miał pełną podstawę przewidywać, że w dniu 26 czerwca 2014 r. nie dojdzie do wyrokowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Art. 126 § 1 k.p.k. statuuje zasadę, że podstawą przywrócenia terminu zawitego może być jedynie uznanie, iż jego niedochowanie nastąpiło z „przyczyn od strony niezależnych”. Dokonując ustalenia, że dana przyczyna miała taki charakter, należy wykazać z jednej strony faktyczną niemożność dopełnienia czynności w ustawowo określonym czasie, a z drugiej brak zawinienia osoby mającej tę czynność wykonać. Chodzi zatem tu nie tylko o wystąpienie bariery blokującej dopełnienie czynności w ustawowym czasie, ale również o zaistnienie takiego stanu niezawinionej świadomości, który usprawiedliwia brak aktywności w tym zakresie osoby uprawnionej.

Celowe wydaje się w tym miejscu przypomnienie treści art. 117 § 2 k.p.k., mającego charakter gwarancyjny m. in. dla obrońców uprawnionych do udziału w czynnościach procesowych, w tym w rozprawie apelacyjnej. Przepis ten stanowi m. in., że czynności procesowej nie przeprowadza się, gdy osoba uprawniona została zawiadomiona o miejscu i czasie czynności i nie stawiała się, ale usprawiedliwiła należycie swoje niestawiennictwo i wniosła o nieprzeprowadzanie czynności bez jej obecności.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy, trzeba stwierdzić, że skoro obrońca w dniu poprzedzającym rozprawę apelacyjną przedłożył w biurze podawczym Sądu Okręgowego w K. zaświadczenie lekarskie należycie usprawiedliwiające jego absencję (chodziło o pobyt w szpitalu) i zażądał nieprzeprowadzania rozprawy, to należało uznać, że miał pełną podstawę nie tyle przypuszczać, co być przekonany, iż w dniu 26 czerwca 2014 r. nie dojdzie do wyrokowania. Oczekiwanie od obrońcy w takich warunkach dowiadywania się, czy zaświadczenie lekarskie dotarło we właściwym czasie do składu sądującego i czy zareagował on w sposób prawem przewidziany, było zdecydowanie zbyt daleko idące, zwłaszcza że musiałoby łączyć się z założeniem występowania w kieleckim sądzie niedowładu organizacyjnego. Obrońca miał wszelkie dane, aby sądzić, że wszystkie ogniwa właściwego Sądu funkcjonują sprawnie i że w ciągu doby złożony w biurze podawczym dokument medyczny dotrze do kompletu orzekającego i wywrze określony prawem skutek. Dlatego przyjąć wypada, że obrońca po opuszczeniu szpitala nie miał obowiązku upewniać się, czy zaświadczenie lekarskie z wnioskiem o odroczenie rozprawy odwoławczej trafiło do odpowiednich rąk i wywołało spodziewany rezultat. W takiej sytuacji poprawnym zachowaniem obrońcy było oczekiwanie na wyznaczenie nowego terminu rozprawy odwoławczej. Trudno powstrzymać się tu od uwagi, że zgola inne podejście do

omawianego problemu miałyby miejsce w razie wysłania odpowiedniego dokumentu usprawiedliwiającego absencję do właściwego organu procesowego przez pocztę.

Uogólniając cokolwiek poczynione wyżej rozważania i oceny, wolno stwierdzić, że „przyczyna od strony niezależna”, stanowiąca merytoryczny warunek przywrócenia na podstawie art. 126 § 1 k.p.k. niedotrzymanego terminu zawitego, wchodzi w grę, gdy obrońca w odpowiednim czasie przekaze bezpośrednio właściwemu sądowi odwoławczemu dokument usprawiedliwiający należycie niestawiennictwo z wnioskiem o nieprzeprowadzenie w danym dniu rozprawy bez jego obecności, a mimo tego dojdzie do rozpoznania sprawy i wyrokowania. W takiej sytuacji siedmiodniowy termin do zgłoszenia wniosku o przywrócenie terminu zawitego należy liczyć od daty faktycznego ustania przeszkody, a więc od daty dowiedzenia się przez obrońcę o zapadnięciu drugoinstancyjnego wyroku w dniu, w którym nie powinno to mieć miejsca.

W konsekwencji, skoro obrońca informację o wydaniu w dniu 26 czerwca 2014 r. wyroku powziął dopiero 11 sierpnia 2014 r., a wniosek o przywrócenie terminu zawitego wraz z wnioskiem o doręczenie uzasadnienia tego wyroku zgłosił 18 sierpnia 2014 r. (k. 67), to wypadało uznać, że 7-dniowy termin z art. 126 § 1 k.p.k. został zachowany. W świetle poczynionych ustaleń i wyrażonych zapatrywań prawnych, w celu uniknięcia dalszego przewlekania postępowania, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że zaskarżone postanowienie (tu trzeba wskazać, że uznanie wniosku o przywrócenie terminu za bezskuteczny powinno nastąpić w drodze zarządzenia, o którym mowa w art. 93 § 2 k.p.k. – zob. post. SN z 12 grudnia 2012 r., V KZ 80/12, OSNKW 2013, z. 2, poz. 18) powinno ulec skorygowaniu przez wydanie rozstrzygnięcia przywracającego termin do złożenia wniosku o doręczenie wyroku Sądu odwoławczego z uzasadnieniem.

Dlatego orzeczono jak w dyspozytywnej części postanowienia.”

1.4. Zagadnienia prawne

1.4.1. Zagadnienie prawne przedstawione przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego przekazane do rozstrzygnięcia pełnemu składowi Izby Karnej Sądu Najwyższego, I KZP 21/14

„Czy w postępowaniu kasacyjnym dopuszczalne jest uchylene zaskarżonego orzeczenia wyłącznie w części, w jakiej nie zawiera ono rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego, którego zastosowanie było obligatoryjne?”

1.4.2. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Apelacyjny w Katowicach, I KZP 2/15

„Czy w: „doprowadzeniu do niekorzystnego rozporządzenia mieniem”, w rozumieniu art. 286 § 1 k.k., mieści się działanie sprawcy polegające na przedstawieniu w ramach procedury samoobliczania podatku, deklaracji podatkowej zaniżającej kwotę podatku podlegającego odprowadzeniu na rzecz Skarbu Państwa, prowadzące do nieotrzymania przez organ podatkowy, nie podejmujący w tym zakresie żadnych działań, podatku w wysokości należnej zgodnie z przepisami prawa?”

1.4.7. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Najwyższy, I KZP 7/15

„Czy umyślne pozbawienie wolności innej osoby może być uznane za zbrodnię przeciwko ludzkości, której karalność nie ulega przedawnieniu, nawet jeżeli nie realizuje znamion czynu zabronionego określonego w art. 118a § 2 pkt 2 k.k.?”

2. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące prawa karnego

2.1. Wyroki i postanowienia Trybunału Konstytucyjnego

(źródło: www.trybunal.gov.pl)

2.1.1. Postępowanie lustracyjne a immunitet sędziowski (P 31/12)

Potrzeba lustracji sędziów dokonywanej w celu zabezpieczenia niezawisłości w orzekaniu powinna być zrównoważona odpowiednimi gwarancjami służącymi bezpieczeństwu sędziego i wymiaru sprawiedliwości – stwierdził Trybunał Konstytucyjny.

2 kwietnia 2015 r. o godz. 9:00 Trybunał Konstytucyjny rozpoznał pytanie prawne Sądu Okręgowego w Gliwicach, czy immunitet sędziowski obejmuje odpowiedzialność za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 80 § 1 ustawy z 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych w zakresie, w jakim nie obejmuje odpowiedzialności za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego, jest **niezgodny** z art. 181 konstytucji.

Ponadto Trybunał Konstytucyjny postanowił umorzyć postępowanie w pozostałym zakresie.

Zdanie odrębne do wyroku zgłosił sędzia TK Mirosław Granat.

Sąd pytający zakwestionował przede wszystkim konstytucyjność art. 80 § 1 prawa o ustroju sądów powszechnych w treści nadanej mu przez orzecznictwo Sądu Najwyższego. Zgodnie z nim, immunitet sędziowski obejmuje tylko odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

Oceniając konstytucyjność zakwestionowanego w pytaniu prawnym przepisu Trybunał stwierdził, że choć odpowiedzialność sędziego za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego (czyli za tzw. kłamstwo lustracyjne) nie jest odpowiedzialnością karną sensu stricto, to jest ona do tej odpowiedzialności dalece podobna ze względu na swą dolegliwość i intensywność wkraczania w sferę dóbr osobistych jednostki. Trybunał nawiązał w tym zakresie do swego wcześniejszego orzecznictwa oraz stanowiska Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, zgodnie z którymi postępowanie lustracyjne ma charakter penalny (posiada cechy mające silne konotacje karne). Trybunał zauważył w szczególności, że wśród sankcji grożących za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego są sankcje tak dolegliwe, jak złożenie sędziego z urzędu, a nadto mocno z nimi związana sankcja rozsiana – dezaprobata społeczna zatajenia współpracy z organami bezpieczeństwa oraz samego faktu tej współpracy. Choć po kolejnych wyrokach TK dotyczących unormowań lustracyjnych sankcje grożące sędziemu za tzw. kłamstwo lustracyjne mogą być dostosowane do okoliczności konkretnej sprawy, i przez to mniej dolegliwe, to jednak – co podkreślił Trybunał – nie maleje dolegliwość związana z utratą dobrego imienia. Dolegliwość ta dotyczy jednostkę - sędziego, ale także wymiar sprawiedliwości, którego niezakłócone funkcjonowanie jest konstytucyjną wartością.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem TK gwarancje przewidziane w art. 42 konstytucji przysługują każdemu, a więc także sędziemu pociągniętemu do odpowiedzialności za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego. Natomiast gwarancja w postaci immunitetu sędziowskiego, przewidziana w

tej sytuacji procesowej – w świetle konstytucyjnego prawa do rozpatrzenia sprawy przez bezstronny sąd – nie mamy do czynienia z taką okolicznością.

Zgodnie z zaskarżonym art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k., „sędzia jest z mocy prawa wyłączony od udziału w sprawie, jeżeli (...) brał udział w wydaniu orzeczenia, które zostało uchylone”. Istotą przesłanki wyłączenia sędziego, określonej w art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k. jest wyłączenie od udziału w sprawie sędziego, który z uwagi na to, że wydał już w tej sprawie określone orzeczenie i w związku z tym ma wyrobiony pogląd na sprawę, mógłby przy ponownym rozpoznaniu sprawy sugerować się treścią wydanego przez siebie rozstrzygnięcia.

Trybunał stwierdził, że sędzia, uczestnicząc w pierwszym postępowaniu apelacyjnym, które kończy się uchynieniem wyroku sądu pierwszej instancji i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, co do zasady, nie wyrabia sobie jednoznacznego poglądu na temat sprawstwa i winy oskarżonego.

Na gruncie obowiązujących przepisów, uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania następuje bowiem w sytuacji, gdy sąd odwoławczy w oparciu o materiał dowodowy, zebrany przez sąd pierwszej instancji, nie może wydać merytorycznego orzeczenia. Przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia sąd odwoławczy nie może formułować sugestii, co do kierunku ustaleń faktycznych, oceny dowodów, a także sposobu merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Tym bardziej nie może zajmować stanowiska w sprawie sprawstwa czy winy oskarżonego. Wszelkie tego rodzaju sugestie nie są wiążące dla sądu pierwszej instancji. Jednocześnie, sąd odwoławczy, przy ponownym rozpoznaniu sprawy, kontroluje prawidłowość ustaleń poczynionych przez sąd pierwszej instancji na podstawie uzupełnionego materiału dowodowego.

Jednocześnie Trybunał Konstytucyjny przypomniał, że brak możliwości wyłączenia sędziego z mocy prawa w omawianej sytuacji nie oznacza, że sędzia ten nie może być wyłączony od udziału w sprawie. Jeżeli bowiem pojawią się uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności nie ma żadnych przeszkód, aby zaistniałą sytuację ocenić z punktu widzenia art. 41 § 1 k.p.k.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.1.3. Odpowiedzialność karnoskarbowa osoby fizycznej na podstawie art. 62 § 2 k.k.s. za wystawienie nierzetelnej (fikcyjnej) faktury w sytuacji uprzedniego zastosowania wobec tej osoby, za ten sam czyn, obowiązku zapłaty podatku na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT (P 40/13)

Pociągnięcie do odpowiedzialności za przestępstwo skarbowe, na podstawie art. 62 § 2 k.k.s., osoby fizycznej, wobec której, za ten sam czyn, tj. wystawienie nierzetelnej (fikcyjnej) faktury, zastosowano obowiązek zapłaty podatku na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT, nie stanowi naruszenia zasady *ne bis in idem*, czyli zakazu podwójnego karania - stwierdził Trybunał Konstytucyjny.

21 kwietnia 2015 r. o godz. 9:00 Trybunał Konstytucyjny rozpoznał pytanie prawne skierowane przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu dotyczące dopuszczalności pociągnięcia do odpowiedzialności za przestępstwo skarbowe albo wykroczenie skarbowe na podstawie art. 62 § 2 k.k.s. osoby fizycznej, wobec której za ten sam czyn, tj. wystawienie nierzetelnej (fikcyjnej) faktury zastosowano obowiązek zapłaty podatku na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT.

Trybunał orzekł, że art. 62 § 2 k.k.s. w zakresie, w jakim dopuszcza odpowiedzialność za przestępstwo skarbowe, polegające na wystawieniu faktury dokumentującej czynność niewykonaną, tej samej osoby fizycznej, która uprzednio, na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT, została zobowiązana do zapłaty podatku w kwocie wykazanej na tej fakturze, **jest zgodny** z art. 2 konstytucji oraz **nie jest niezgodny** z art. 42 ust. 1 konstytucji.

Ponadto Trybunał Konstytucyjny postanowił umorzyć postępowanie w pozostałym zakresie.

Trybunał zbadał zgodność art. 62 § 2 k.k.s. z art. 2 konstytucji, w szczególności z zasadą *ne bis in idem*, wyrażającą zakaz podwójnego (wielokrotnego) stosowania środka represyjnego wobec tej samej osoby fizycznej za popełnienie tego samego czynu zabronionego, która to zasada uznawana jest za element zasady demokratycznego państwa prawnego, o której mowa w art. 2 konstytucji. Dla oceny zgodności art. 62 § 2 k.k.s. z art. 2 konstytucji przesądzającą była ocena odnośnie do charakteru prawnego art. 108 ust. 1 ustawy o VAT. W świetle zrekonstruowanych treści, celu oraz sposobu stosowania art. 108 ust. 1 ustawy o VAT w orzecznictwie polskich sądów administracyjnych - przy uwzględnieniu wykładni art. 203 Dyrektywy 2006/112 Rady prezentowanej w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE - Trybunał Konstytucyjny

uznał, że art. 108 ust. 1 ustawy o VAT nie może być kwalifikowany jako przepis wprowadzający odpowiedzialność karną w rozumieniu art. 42 ust. 1 konstytucji. Tym samym, nie można przypisać unormowaniu z art. 108 ust. 1 ustawy o VAT charakteru sankcji (kary) podatkowej dublującej sankcję o charakterze karnym (penalnym) przewidzianą w art. 62 § 2 k.k.s. Jak stwierdził Trybunał, regulacja art. 108 ust. 1 ustawy o VAT ma przede wszystkim charakter prewencyjny. Jej zasadniczym celem jest zapobieganie niebezpieczeństwu uszczuplenia wpływów podatkowych przez odliczenie podatku wykazanego na fakturze przez jej odbiorcę. Regulacja art. 108 ust. 1 ustawy o VAT, stanowiąc obowiązek zapłaty podatku wykazanego w fakturach, ogranicza ponadto straty Skarbu Państwa poniesione z tytułu bezprawnego odliczania podatku oraz wyłudzenia nienależnego zwrotu podatku VAT i - w tym znaczeniu - pełni także funkcję restytucyjną.

Mając na uwadze funkcje regulacji art. 108 ust. 1 ustawy o VAT oraz orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE, Trybunał Konstytucyjny uznał jednocześnie, że regulacja art. 108 ust. 1 ustawy o VAT nie jest przepisem ustanawiającym sankcję. Uchyliło to konieczność badania kumulacji obowiązku wynikającego z art. 108 ust. 1 ustawy o VAT oraz sankcji karnej wynikającej z art. 62 § 2 k.k.s. co do zgodności z zasadą proporcjonalności.

Badając zgodność art. 62 § 2 k.k.s. z art. 42 ust. 1 konstytucji, Trybunał Konstytucyjny przypomniał, że zakres przedmiotowy stosowania gwarancji z art. 42 ust. 1 ustawy zasadniczej jest wyznaczony przez konstytucyjne pojęcie odpowiedzialności karnej, którego nie można ustalać przez przyzmat przepisów ustawowych. W szczególności Trybunał wskazał, że dopuszcza w swoim orzecznictwie możliwość stosowania gwarancji przewidzianych w art. 42 konstytucji (z uwzględnieniem odmienności w porównaniu do postępowania karnego w znaczeniu ścisłym) również do innych form odpowiedzialności prawnej związanej z wymierzaniem kar wobec jednostki (tj. do szeroko rozumianej odpowiedzialności represyjnej). Uznanie w niniejszej sprawie, że art. 108 ust. 1 ustawy o VAT nie może być kwalifikowany jako przepis wprowadzający odpowiedzialność karną w rozumieniu art. 42 ust. 1 konstytucji, Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 62 § 2 k.k.s. w zakresie, w jakim dopuszcza odpowiedzialność za przestępstwo skarbowe, polegające na wystawieniu faktury dokumentującej czynność niewykonaną, tej samej osoby fizycznej, która uprzednio, na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT, została zobowiązana do zapłaty podatku w kwocie wykazanej na tej fakturze, nie jest niezgodny z art. 42 ust. 1 konstytucji.

Sąd pytający jako wzorzec kontroli wskazał ponadto art. 32 ust. 1 konstytucji wyrażający zasadę równości wobec prawa. Trybunał Konstytucyjny uznał, że sąd pytający nie przedstawił argumentów wskazujących, dlaczego art. 62 § 2 k.k.s. w zakresie, w jakim dopuszcza odpowiedzialność za przestępstwo skarbowe, polegające na wystawieniu faktury dokumentującej czynność niewykonaną, tej samej osoby fizycznej, która uprzednio, na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT, została zobowiązana do zapłaty podatku w kwocie wykazanej na tej fakturze, miały być niezgodny z art. 32 ust. 1 konstytucji. W związku z tym Trybunał umorzył postępowanie w zakresie badania zgodności zaskarżonego przepisu z art. 32 ust. 1 konstytucji, ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.1.4. Postanowienia regulaminu organizacyjno-porządkowego dla zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających; zasady wydawania rozporządzenia (U 8/14)

Kwestionowane przepisy rozporządzenia, określające ograniczenia praw i wolności, są niezgodne z konstytucją ze względu na nieodpowiednią formę prawną ich wprowadzenia – stwierdził Trybunał Konstytucyjny.

21 kwietnia 2015 r. o godz. 13:00 Trybunał Konstytucyjny rozpoznał wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczący postanowień regulaminu organizacyjno-porządkowego dla zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających (zasady wydawania rozporządzenia).

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że:

1) § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z 10 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających, **jest niezgodny** z art. 92 ust. 2 konstytucji,

- 2) § 1 pkt 3 załącznika nr 6 do rozporządzenia powołanego w punkcie 1, **jest niezgodny** z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 konstytucji,
- 3) § 2 ust. 1 pkt 5 załącznika nr 6 do rozporządzenia powołanego w punkcie 1 w zakresie, w jakim przyznaje kierownikowi zakładu psychiatrycznego kompetencję do określania godzin prowadzenia przez pacjentów niekontrolowanych rozmów telefonicznych,

Zarzuty Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczyły naruszenia zakazu przekazywania przez ministra jego własnej kompetencji do uregulowania danej sprawy innemu podmiotowi. Wnioskodawca wskazywał, że w myśl art. 201 § 4 ustawy z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania środków zabezpieczających powinien być określony w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw zdrowia. Sposób realizacji tych środków nie może zatem wynikać – jak w wypadku zakładów psychiatrycznych dysponujących warunkami podstawowego zabezpieczenia – z regulaminu ustalane go przez kierownika takiego zakładu. Rzecznik kwestionował również te unormowania regulaminu Ministra Zdrowia, które określały zasady przeprowadzania kontroli osobistej osób przyjmowanych do zakładów psychiatrycznych oraz zasady odbywania rozmów telefonicznych przez osoby przebywające w takich zakładach. W ocenie wnioskodawcy materie te powinny być unormowane w ustawie.

Konstytucyjny zakaz subdelegacji kompetencji do wydania rozporządzenia uniemożliwia organowi upoważnionemu do wydania tego aktu normatywnego przekazanie kompetencji prawodawczej innemu organowi. Upoważnienie zawarte w art. 201 § 4 kodeksu karnego wykonawczego nakazuje unormowanie w rozporządzeniu regulaminu organizacyjno-porządkowego wszystkich typów zakładów psychiatrycznych, w których wykonywane są środki zabezpieczające. Regulamin dla zakładów o wzmocnionym i maksymalnym stopniu zabezpieczenia określono w załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Zdrowia. Zakwestionowany § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia przekazywał natomiast kompetencję do określenia regulaminu zakładów o podstawowym stopniu zabezpieczenia kierownikowi takiego zakładu. Kompetencja prawodawcza kierownika zakładu wykreowana zatem została przez przepisy rozporządzenia, w sprawach których uregulowanie ustawa powierzyła ministrowi. Z tego względu Trybunał uznał ten przepis za niezgodny z art. 92 ust. 2 konstytucji.

Obowiązek unormowania w ustawie zasadniczych elementów regulacji prawnej dotyczy m.in. ograniczeń konstytucyjnych wolności i praw jednostek. Oba kwestionowane we wniosku przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia wprowadzały ograniczenia dotyczące odpowiednio wolności i nietykalności osobistej (art. 41 ust. 1 konstytucji), prawa do ochrony życia prywatnego (art. 47 konstytucji) oraz wolności komunikowania się i ochrony tajemnicy komunikowania (art. 49 konstytucji). Trybunał stwierdził, że brak jest ustawowych unormowań określających zasady przeprowadzania kontroli osobistej osób przyjmowanych do zakładu psychiatrycznego. Brak jest również stosownej podstawy ustawowej wprowadzania czasowych ograniczeń możliwości odbywania rozmów telefonicznych przez osoby, względem których stosowane są środki zabezpieczające. W tym stanie rzeczy Trybunał uznał kwestionowane przepisy rozporządzenia – określające takie ograniczenia – za niezgodne z konstytucją ze względu na nieodpowiednią formę prawną ich wprowadzenia.

Trybunał wypowiedział się jedynie co do naruszenia zasady wyłączności ustawowej wprowadzenia ograniczeń konstytucyjnych wolności i praw. Wyrok TK nie dotyczy natomiast dopuszczalności posługiwania się ograniczeniami w aspekcie ich materialnej zgodności z przesłankami określonymi w konstytucji. Te kwestie wymagałyby odrębnego zaskarżenia.

2.2. Wokanda Trybunału Konstytucyjnego

(źródło: www.trybunal.gov.pl)

2.2.1. Zasady sporządzenia kasacji od orzeczenia sądu drugiej instancji (SK 2/15)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności przepisu art. 526 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego naruszającą prawo skarżącego do sądu z art. 2 oraz 45 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.2. Podstawy do zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu (SK 1/15)

Sprawa połączona z SK 41/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą SK 41/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.3. Podstawy do zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu (SK 41/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 426 § 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego w brzmieniu nadanym przez art. 1 ustawy z dnia 20 stycznia 2011 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego – w zakresie w jakim nie daje podstaw do zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu o których po raz pierwszy rozstrzygał sąd odwoławczy (apelacyjny) z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 oraz w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.4. Zasady rozpatrywania wniosku sędziego o przeniesienie na inne stanowisko służbowe (SK 30/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 75 § 1, 3 i 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku – Prawo o ustroju sądów powszechnych z art. 45 ust. 1, art. 78 i art. 176 ust. 1, a także z art. 31 ust. 1 i 3, art. 47, art. 52 ust. 1, art. 65 ust. 1 i art. 75 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.5. Zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu; wysokość stawki za sporządzenie opinii (SK 25/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. w związku z art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku - Prawo o adwokaturze i § 14 ust. 4 pkt 2 oraz § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej z urzędu z: a) art. 64. ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 92 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP; b) art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 w związku z art. 92 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP..

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.6. Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego - osoby uprawnione (SK 20/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów z art. 32 w związku z art. 30 Konstytucji RP w zakresie w jakim pozbawia osoby w nim enumeratywnie niewskazane do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego..

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.7. Opłaty w sprawach karnych; koszty postępowania (SK 14/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 636 § 3 w zw. z art. 636 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego i art. 632 pkt 1 w związku z art. 640 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego z art. 45 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.8. Prawo do sądu; pozbawienie skarżącego prawa do udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zapobiegawczego - umieszczenie w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym (SK 13/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 22 §1 w związku z art. 204 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny wykonawczy w zakresie w jakim przepis ten pozbawia skarżącego prawa udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zapobiegawczego z art. 94 §1 k.k., w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, tj. zasadą prawa do sądu, w tym składającym się na jej treść uprawnieniem do korzystania z rzetelnej procedury sądowej, zgodnej z wymogami sprawiedliwości i jawności poprzez zapewnienie skarżącemu wysłuchania i osobistego udziału w czynnościach sądowego postępowania wykonawczego.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.9. Nieważność orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego; odpowiedzialność Skarbu Państwa (SK 12/14)

Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.10. Zasady opodatkowania gier hazardowych (SK 3/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności rt. 139 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych z art. 2 w związku z art. 20, art. 21, art. 22, art. 31, art. 64 ust. 1 i 3, art. 84 oraz z art. 217 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.11. Uprawnienie pokrzywdzonego do wniesienia aktu oskarżenia (SK 1/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 55 ust. 1 zdanie 1 oraz art. 330 § 2 zdanie 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego z art. 32 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 Konstytucji RP, w zakresie w jakim uprawnienie do wniesienia przez pokrzywdzonego aktu oskarżenia powstaje jedynie w przypadku powtórnego wydania przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.12. Oskarżyciel posiłkowy - uprawnienia (K 12/15)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 56 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego, w zakresie, w jakim wyłącza dopuszczalność zaskarżenia zażaleniem postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 tego Kodeksu i odnoszącego się do oskarżyciela posiłkowego - z art. 45 ust. 1 w związku z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.13. Bezpieczeństwo imprez masowych; zakaz klubowy (K 47/14)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 14 ust. 1, 1a i ust. 5 ustawy z dnia 20 marca 2009 roku o bezpieczeństwie imprez masowych – z art. 2 w związku z art. 87 ust. 1 i z art. 73 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.14. Stosowanie wobec tej samej osoby, za ten sam czyn, odpowiedzialności za przestępstwo i wykroczenie (K 45/14)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 10 § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 roku – Kodeks wykroczeń – w zakresie, w jakim przepis ten dopuszcza stosowanie wobec tej samej osoby, za ten sam czyn, odpowiedzialności za przestępstwo i wykroczenie - z art. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, z art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz z art. 14 ust. 7 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.15. Uprawnienia pokrzywdzonego w procesie karnym (K 30/14)

Prokurator Generalny wniósł o zbadanie zgodności przepisu art. 339 § 5 w związku z art. 54 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego, w zakresie, w jakim nie zapewnia pokrzywdzonemu możliwości wzięcia udziału w posiedzeniach sądu dotyczących umorzenia postępowania przed rozprawą, o których mowa w art. 339 § 3 pkt 2 ustawy – Kodeks postępowania karnego, w sprawach o przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego, z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.16. Przepisy regulujące przeszukiwanie osób, dokonywanie kontroli osobistej oraz przeszukiwanie pojazdów przez funkcjonariuszy publicznych (K 17/14)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności:

1. art. 219 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego w zakresie, w jakim przewiduje przeszukiwanie osoby, nie określając równocześnie granic tego przeszukiwania z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
2. art. 44 § 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia w zakresie, w jakim przewiduje przeszukiwanie osoby, nie określając równocześnie granic tego przeszukiwania z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
3. art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzieleniu ochrony cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w jakim przewiduje przeprowadzenie kontroli osobistej, nie określając równocześnie jej granic z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
4. a) art. 15 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 15 ust. 7 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
5. a) art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 października 1990 roku o Straży Granicznej z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 11 ust. 2a lit. a ustawy z dnia 12 października 1990 roku o Straży Granicznej z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
6. a) art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 roku o kontroli skarbowej z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 11c ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 roku o kontroli skarbowej z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
7. a) art. 12 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o strażach gminnych z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) art. 20 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o strażach gminnych z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji RP;
8. art. 13 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 marca 2001 roku o Biurze Ochrony Rządu z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
9. a) art. 17 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
10. a) art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 24 maja 2002 roku o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;

- b) art. 23 ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 roku o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
 11. art. 44 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
 12. a) art. 14 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;
 b) art. 14 ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
 13. a) art. 32 ust. 1 pkt 4 i art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
 b) art. 32 ust. 1 pkt 9 oraz art. 46 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej z art. 50 oraz z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
 14. a) art. 23 pkt 4 lit. d ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 roku o rybactwie śródlądowym z art. 50 Konstytucji RP;
 b) art. 23a ust. 8 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 roku o rybactwie śródlądowym z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
 15. a) art. 47 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach z art. 50 Konstytucji RP;
 b) art. 47 ust. 3b ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
 16. a) art. 39 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1995 roku – Prawo łowieckie z art. 50 Konstytucji RP;
 b) art. 39 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1995 roku – Prawo łowieckie z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
 17. a) § 16 ust. 1 pkt 2, ust. 2-5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 roku w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
 b) § 17 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 roku w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów z art. 50 Konstytucji RP;
 18. a) § 5 ust. 1-4, 6 i 7 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 grudnia 2006 roku w sprawie kontroli granicznej dokonywanej przez funkcjonariuszy Straży Granicznej z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
 b) § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 grudnia 2006 roku w sprawie kontroli granicznej dokonywanej przez funkcjonariuszy Straży Granicznej z art. 50 Konstytucji RP;
 19. § 10 ust. 1 pkt 2, ust. 3-6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 roku w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
 20. a) § 9 i § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2002 roku w sprawie szczegółowego trybu wykonywania czynności przez funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu oraz korzystania przez nich z pomocy innych podmiotów z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
 b) § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2002 roku w sprawie szczegółowego trybu wykonywania czynności przez funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu oraz korzystania przez nich z pomocy innych podmiotów z art. 50 Konstytucji RP;
 21. a) § 19-21 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania niektórych uprawnień przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
 b) § 22 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowego wykonywania niektórych uprawnień przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej z art. 50 Konstytucji RP;
 22. a) § 29 ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2005 roku w sprawie wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
 b) § 30 i § 31 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2005 roku w sprawie wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z art. 50 Konstytucji RP;
 23. a) § 29 ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2006 roku w sprawie wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz obserwowania i rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
 b) § 30 i § 31 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2006 roku w sprawie wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, prze-

glądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz obserwowania i rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego z art. 50 Konstytucji RP; 24. a) § 8-10 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2009 roku w sprawie warunków użycia urządzeń technicznych i psów służbowych podczas kontroli oraz sposobu przeprowadzania przeszukania osoby i rewizji bagażu podróznego z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP; b) § 11 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2009 roku w sprawie warunków użycia urządzeń technicznych i psów służbowych podczas kontroli oraz sposobu przeprowadzania przeszukania osoby i rewizji bagażu podróznego z art. 50 Konstytucji RP; 25. § 16 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 lipca 2011 roku w sprawie warunków, sposobu i szczegółowego trybu wykonywania niektórych czynności przez inspektorów i pracowników kontroli skarbowej, sposobu i trybu współpracy z Policją w zakresie wykonywanych czynności oraz wzorów dokumentów stosowanych w sprawach zatrzymania osoby i kontroli rodzaju paliwa używanego do napędu pojazdu mechanicznego z art. 50 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.17. Odpowiedzialność za wykroczenie; znikoma społecznie szkodliwość czynu (K 13/14)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 roku – Kodeks wykroczeń, w zakresie, w jakim przepis ten pomija przesłankę znikomej społecznej szkodliwości czynu jako wyłączającej odpowiedzialność za wykroczenie – z art. 45 ust. 1 i z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.18. Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (K 11/14)

Sprawa połączona z K 6/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą K 6/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.19. Utrata członkostwa w Polskim Związku Łowieckim; postępowanie dyscyplinarne (K 10/14)

Prokurator Generalny wniósł o zbadanie zgodności art. 2 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 roku o zmianie ustawy – Prawo łowieckie, jak również art. 3 tej ustawy w zakresie, w jakim dotyczy spraw utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim na skutek łowieckiego postępowania dyscyplinarnego, z art. 42 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.20. Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (K 6/14)

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wniósł o zbadanie zgodności

- 1) art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 22 listopada 2013 roku o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób – z art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP,
- 2) art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 22 listopada 2013 roku o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób - z art. 42 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP,
- 3) art. 11 i art. 14 ust. ustawy z dnia 22 listopada 2013 roku o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób – z art. 2 i art. 41 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.21. Postępowanie karne; zasady udziału podejrzanego (oskarżonego) lub jego obrońcy w posiedzeniu sądu (K 5/14)

Rzecznicy Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 464 § 1 i 2 w zw. z art. 96 § 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego – w zakresie w jakim nie gwarantuje podejrzanemu/oskarżonemu lub jego obrońcy prawa do wzięcia udziału w posiedzeniu sądu rozpatrującego zażalenie na postanowienie dotyczące stosowania wobec niego innych niż zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie środków przymusu - z art. 42 ust. 2, z art. 45 ust. 1, z art. 2 i z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.22. Zakres immunitetu parlamentarnego (K 2/14)

Rzecznicy Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora w części zawierającej wyrazy "a także inną działalność związaną nieodłącznie ze sprawowaniem mandatu" z art. 105 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 i art. 47 oraz z art. 2 Konstytucji RP, a także z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.23. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 81/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 79/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 79/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.24. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 79/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Grójcu II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 80/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 79/15)

Połączone pytania prawne czy uchwalenie ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych w zakresie, w jakim zawiera ona przepisy techniczne w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku, w szczególności przepisu art. 14 tej ustawy, z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającego z tej dyrektywy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych jest zgodne z art. 2, art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.25. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 76/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 72/15, P 73/15, P 74/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 72/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.26. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 75/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Łukowie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 46/15, P 47/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 46/15).

2.2.39. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 58/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Szubinie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 59/15, P 64/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 58/15)

Połączone pytania prawne czy uchwalenie ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych w zakresie, w jakim zawiera ona przepisy techniczne w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku, w szczególności przepisu art. 14 tej ustawy, z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającego z tej dyrektywy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych jest zgodne z art. 2, art. 7 w zw. z art. 9 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.40. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 57/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Świnoujściu II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Świnoujściu II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Świnoujściu II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 62/15, P 63/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 57/15).

Połączone pytania prawne czy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych w związku z art. 107 § 1 kodeksu karnego skarbowego są zgodne z art. 2 i 7 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.41. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 51/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 8/15, P 14/15 i P 17/15, P 50/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 8/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.42. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 50/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 8/15, P 14/15 i P 17/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 8/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.43. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 49/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 28/15, P 29/15, P 30/15, P 48/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 28/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.44. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 48/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 29/15, P 30/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 28/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.45. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 47/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z K 46/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 46/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.46. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 46/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Łukowie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 47/15, P 75/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 46/15)

Połączone pytania prawne czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalonej bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku są zgodne z:

1. art. 2 Konstytucji RP tj. zasadą demokratycznego państwa prawnego zaufania obywatela do państwa i prawa oraz z zasadą racjonalności działań ustawodawcy; zasadą winy jako podstawy odpowiedzialności; zasadą poprawnej legislacji;
2. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP tj. zasadą proporcjonalności;
3. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP tj. zasadą równości oraz sprawiedliwości społecznej.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.47. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 45/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach Wydział VI Zamiejscowy w Piekarach Śląskich

Sprawa połączona z P 38/15, P 39/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 38/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.48. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 42/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 16/15, P 33/15, P 40/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 15/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.49. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 41/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 16/15, P 33/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 15/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.50. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 39/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Tucholi II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 38/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 38/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.51. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 38/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Tucholi II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Tucholi II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach Wydział VI Zamiejskowy w Piekarach Śląskich, Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach Wydział VI Karny Zamiejskowy w Piekarach Śląskich

Sprawa połączona z P 39/15, P 45/15, P 69/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 38/15)

Połączone pytania prawne czy art. 6 ust 1 oraz art. 14 ust 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania, dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w zakresie obowiązującej zasady poprawnej legislacji i z art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.52. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 36/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim II Wydział Karny

Pytanie prawne czy art. 6 ust 1 oraz art. 14 ust 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych są zgodne z art. 7 i art. 91 ust 3 Konstytucji RP i art. 8 dyrektywy 98/34 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.53. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 35/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Świeciu II Wydział Karny

Pytanie prawne czy:

1. przepisy art. 6 ust. 1 w związku z art. 3, art. 14 ust. 1 i art. 23a cyt. ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP;
2. przepis art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych jest sprzeczny z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP z uwagi na naruszenie wynikającego z dyrektywy 98/34WE Parlamentu Europejskiego i Rady z

dnia 20 listopada 2006 roku obowiązku notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską; 3. art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych uznawany za przepis techniczny w rozumieniu dyrektywy 98/34WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku jest zgodny z art. 2 i art. 7 Konstytucji RP w sytuacji, gdy ustawa o grach hazardowych została uchwalona z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającym z powołanej dyrektywy ale i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, z uwagi na naruszenie trybu ustawodawczego;

4. dopuszczalne jest pociągnięcie do odpowiedzialności karnoskarbowej za przestępstwo skarbowe z art. 107 § 1 Kodeksu karnego skarbowego oraz wykroczenie skarbowe z art. 107 § 4 Kodeksu karnego skarbowego osób, które prowadzą grę losową, grę na automacie lub zakład wzajemny wbrew zakazom zawartym w przepisach ustawy o grach hazardowych, uchwalonej z naruszeniem obowiązku notyfikacji, jak w pkt. 1,2,3 postanowienia.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.54. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 33/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 15/15, P 16/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 15/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.55. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 31/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.56. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 30/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Bolesławcu II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 28/15, P 29/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 28/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.57. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 29/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Cieszynie Wydział II Karny

Sprawa połączona z P 28/15, P 30/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 28/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.58. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 28/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Cieszynie Wydział II Karny, Sąd Rejonowy w Bolesławcu II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny

Sprawa połączona z P 29/15, P 30/15, P 48/15, P 49/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 28/15)

Połączone pytania prawne czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.59. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 27/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie VII Wydział Karny

Sprawa połączona z P 23/15, P 24/15, P 26/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 23/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.60. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 26/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie VII Wydział Karny

Sprawa połączona z P 23/15, P 24/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 23/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.61. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 24/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 23/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 23/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.62. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 23/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie VII Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie VII Wydział Karny

Sprawa połączona z P 24/15, P 26/15, P 27/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 23/15)

Połączone pytania prawne czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalonej bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku są zgodne z:

1. art. 2 Konstytucji RP tj.
  - zasadą demokratycznego państwa prawnego zaufania obywatela do państwa i prawa oraz z zasadą racjonalności działań ustawodawcy,
  - zasadą winy jako podstawy odpowiedzialności,
  - zasadą poprawnej legislacji;
2. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP tj.
  - zasadą proporcjonalności;
3. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP tj.
  - zasadą równości oraz sprawiedliwości społecznej.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.63. Zasady odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia (P 22/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Apelacyjny w Krakowie II Wydział Karny

Pytanie prawne czy art. 160 § 5 zdanie 2 w związku z art. 160 §1 pkt 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny wykonawczy w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości odstąpienia przez sąd od odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia w sytuacji, gdy wobec skazanego ponownie orzeczono karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy, jest zgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.64. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 21/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 18/15, P 19/15 i z P 20/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 18/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.65. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 20/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 18/15, P 19/15 i z P 21/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 18/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.66. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 19/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 18/15, P 20/15 i z P 21/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 18/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.67. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 18/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 19/15, P 20/15 i z P 21/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 18/15).

Pytanie prawne czy przepis art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, uchwalonej bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. są zgodne z:

1. art. 2 Konstytucji RP tj.
  - zasadą demokratycznego państwa prawnego zaufania obywatela do państwa i prawa z zasadą racjonalności działań ustawodawcy,
  - zasadą winy jako podstawy odpowiedzialności,
  - zasadą poprawnej legislacji;
2. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, tj.
  - zasadą proporcjonalności;
3. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, tj.
  - zasadą równości oraz sprawiedliwości społecznej.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.68. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 17/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Szubinie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 8/15 i P 14/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 8/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.69. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 16/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Grójcu II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 15/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 15/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.70. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 15/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Grójcu II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Grójcu II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Radomiu X Wydział Karny.

Sprawa połączona z P 16/15, P 33/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 15/15).

Połączone pytania prawne czy uchwalenie ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych w zakresie, w jakim zawiera ona przepisy techniczne w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku, w szczególności przepisu art. 14 tej ustawy, z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającego z tej dyrektywy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych jest zgodne z art. 2, art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji RP, z uwagi na naruszenie konstytucyjnego trybu ustawodawczego.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.71. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 14/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Szubinie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 8/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 8/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.2. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 13/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 11/15, P 12/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 11/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.73. Obowiązek powiadamiania Komisji Europejskiej i państw członkowskich o projektach przepisów technicznych (P 12/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny
 Sprawa połączona z P 11/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 11/15).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.74. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 11/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny
 Sprawa połączona z P 12/15, P 13/15, P 31/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 11/15).

Pytanie prawne czy przepis art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalonej bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku są zgodne z:

1. art. 2 Konstytucji RP tj.
  - zasadą demokratycznego państwa prawnego zaufania obywatela do państwa i prawa z zasadą racjonalności działań ustawodawcy,
  - zasadą winy jako podstawy odpowiedzialności,
  - zasadą poprawnej legislacji,
2. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, tj.
  - zasadą proporcjonalności,
3. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, tj.
  - zasadą równości oraz sprawiedliwości społecznej.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.75. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 8/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Szubinie II Wydział Karny
 Sprawa połączona z P 14/15 i P 17/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 8/15).

Pytanie prawne czy uchwalenie ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych w zakresie, w jakim zawiera on przepisy techniczne w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r., w szczególności przepisu art. 14 tej ustawy, z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającego z tej dyrektywy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu norm i aktów prawnych, jest zgodne z art. 2, art. 7 w zw. z art. 9 Konstytucji RP, z uwagi na naruszenie konstytucyjnego trybu ustawodawczego.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.76. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 5/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Szubinie II Wydział Karny
 Sprawa połączona z P 48/14, P 73/14 (sprawa rozpatrywana pod wspólną sygnaturą P 44/14).

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.77. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 4/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 1/15, P 2/15, P 3/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 1/15).

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.78. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 3/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 1/15, P 2/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 1/15).

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.79. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 2/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 1/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 1/15).

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.80. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 1/15)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 2/15, P 3/15, P 4/15 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 1/15).

Połączone pytania prawne czy przepis art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalonej bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku są zgodne z:

1. art. 2 Konstytucji RP tj.

- zasadą demokratycznego państwa prawnego zaufania obywatela do państwa i prawa oraz z zasadą racjonalności działań ustawodawcy,

- zasadą winy jako podstawy odpowiedzialności,

- zasadą poprawnej legislacji;

2. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP tj.

- zasadą proporcjonalności;

3. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP tj.

- zasadą równości oraz sprawiedliwości społecznej.

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
2.2.81. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 80/14)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Świeciu II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 71/14, P 74/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 65/17).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.82. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 78/14)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 75/14, P 76/14, P 77/14 (sprawa rozpatrywana pod wspólną sygnaturą P 75/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.83. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 77/14)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 75/14, P 76/14 (sprawa rozpatrywana pod wspólną sygnaturą P 75/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.84. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 76/14)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 76/14 (sprawa rozpatrywana pod wspólną sygnaturą P 75/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.85. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 75/14)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny, Sąd Rejonowy w Olsztynie II Wydział Karny

Sprawa połączona z P 76/14, P 77/14, P 78/14 (sprawa rozpatrywana pod wspólną sygnaturą P 75/14).

Połączone pytania prawne czy przepis art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalonej bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku są zgodne z:

1. art. 2 Konstytucji RP tj.
  - zasadą demokratycznego państwa prawnego zaufania obywatela do państwa i prawa oraz z zasadą racjonalności działań ustawodawcy,
  - zasadą winy jako podstawy odpowiedzialności,
  - zasadą poprawnej legislacji;
2. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP tj.
  - zasadą proporcjonalności;
3. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP tj.
  - zasadą równości oraz sprawiedliwości społecznej.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.86. Ustawa o grach hazardowych; proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 73/14)

Podmiot inicjujący postępowanie: Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze VIII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Kamiennej Górze

Sprawa połączona z P 44/14, P 48/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 44/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.87. Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 72/14)

Sąd Rejonowy w Sandomierzu wystąpił z pytaniem prawnym:

1. przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP;
2. przepis art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych jest sprzeczny z art. 2 w związku z 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP z uwagi na naruszenie wynikającego z dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2006 roku obowiązku notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską;
3. art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych uznawany za przepis techniczny w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku jest zgodny z art. 2 i art. 7 Konstytucji RP, w sytuacji, gdy cytowana ustawa została uchwalona z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającym z powołanej dyrektywy, ale i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, z uwagi na naruszenie trybu ustawodawczego;
4. czy dopuszczalne jest pociągnięcie do odpowiedzialności karnoskarbowej za występki z art. 107 § 1 Kodeksu karnego skarbowego osób, które prowadzą grę losową, grę na automacie lub zakład wzajemny wbrew zakazom zawartym w przepisach ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalonej z naruszeniem obowiązku notyfikacji, jak w pkt 1,2, 3 postanowienia.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.88. Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 71/14)

Sprawa połączona z P 65/14, P 67/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 65/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.89. Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 67/14)

Sprawa połączona z P 65/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 65/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.90. Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 65/14)

Sprawa połączona z P 65/14, P 71/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 65/17)

Sąd Rejonowy w Radzynie Podlaskim wystąpił z pytaniem prawnym:

- a) przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem, czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP;
- b) przepis art. 14 ust. 1 ustawy z 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych jest sprzeczny z art. 2 w zw. z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP z uwagi na naruszenie wynikającego z dyrektywy 98/34/WE Parlamentu europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2006 roku obowiązku notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską;
- c) art. 14 ust. 1 ustawy z 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych uznawany za przepis techniczny w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady jest zgodny z art. 2 w zw. z art. 7 Konstytucji RP z uwagi na naruszenie obowiązku notyfikacji wynikający z w/w dyrektywy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z 23 grudnia 2002 roku w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, z uwagi na naruszenie trybu ustawodawczego;
- d) dopuszczalne jest pociągnięcie do odpowiedzialności karnej za występki z art. 107 §1 Kodeksu karnego

skarbowego osób, które prowadzą grę losową, grę na automacie lub zakład wzajemny wbrew zakazom zawartym w przepisach ustawy o grach hazardowych, uchwalonej z naruszeniem obowiązku notyfikacji.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.91. Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 61/14)

Sąd Rejonowy w Ostródzie wystąpił z pytaniem prawnym: czy art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych uznawany za przepis techniczny w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku jest zgodny z art. 2 i art. 7 Konstytucji RP, w sytuacji, gdy ustawa z 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych została uchwalona z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającym z powołanej dyrektywy, ale i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, z uwagi na naruszenie trybu ustawodawczego.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.92. Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 58/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim. Sprawa połączona z P 22/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 22/14)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.93. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 57/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona z P 41/14, P 42/14, P 45/14, P 49/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 41/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.94. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 53/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Pruszkowie. Sprawa połączona z P 34/14 (sprawa rozpatrywana pod wspólną sygnaturą P 34/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.95. Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (P 51/14)

Pytanie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu. Sprawa połączona z K 11/14, P 20/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą K 6/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.96. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 49/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona z P 42/14, P 45/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 41/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.97. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 48/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona z P 44/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 44/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.98. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 45/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona z P 41/14, P 42/14 (sprawa rozpatrywana pod wspólną sygnaturą P 41/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.99. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 44/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.100. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 43/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.101. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 42/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Grójcu. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.102. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 41/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.103. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 40/14)

Pytanie Sądu Okręgowego w Warszawie. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.104. Kodeks karny; wyrok łączny; zasada sprawiedliwości i rzetelności proceduralnej (P 37/14)

Sąd Okręgowy w Krakowie wystąpił z pytaniem czy art. 89 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny jest zgodny z art. 2; art. 45 ust. 1, art. 175 i art. 178 Konstytucji RP .

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.105. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 36/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.106. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 35/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.107. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 34/14)

Sąd Rejonowy w Pruszkowie wystąpił z pytaniem prawnym czy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.108. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 33/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Słupsku. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.109. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 31/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.110. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 30/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Wejherowie. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.111. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 29/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.112. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 28/14)

Pytanie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.113. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 22/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.114. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 21/14)

Sąd Rejonowy w Olsztynie wystąpił z pytaniem prawnym czy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalonej bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku jest zgodny z:

- art. 2 Konstytucji RP tj. zasadą demokratycznego państwa prawnego zaufania obywatela do państwa i prawa oraz z zasadą racjonalności działań ustawodawcy, zasadą winy jako podstawy odpowiedzialności, zasadą poprawnej legislacji;
- z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP tj. zasadą proporcjonalności;
- z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP tj. zasadą równości oraz sprawiedliwości społecznej.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.115. Wyroki łączne; zasady orzekania (P 19/14)

Sąd Apelacyjny wystąpił z pytaniem prawnym czy art. 92a ustawy - Kodeks karny zakazujący obejmowania wyrokiem łącznym orzeczeń skazujących wydanych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej jest zgodny z art. 32 Konstytucji RP oraz art. 20 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.116. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 18/14)

Pytanie Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.117. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 17/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.118. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 16/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Przemyślu. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.119. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 10/14)

Sady Rejonowe: w Lęborsku i w Radomiu wystąpiły z pytaniem

- czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP;
- czy przepis art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych jest sprzeczny z art. 2 w związku z 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP z uwagi na naruszenie wynikającego z dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2006 roku obowiązku notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.120. Gry hazardowe (P 7/14)

Sąd Rejonowy w Olsztynie wystąpił z pytaniem czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalone bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku, są zgodne z art. 90 ust 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.121. Gry hazardowe (P 6/14)

Pytanie Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.122. Opłata za czynności adwokackie; stawka minimalna w sprawach z wyboru i z urzędu (U 7/14)

Naczelna Rada Adwokacka wystąpiła z wnioskiem o zbadania zgodności:

1) § 11 ust. 1 pkt 25 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;

2) § 11 ust. 1 pkt 25 w zw. z § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 oraz art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;

3) § 13 ust. 6 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;

4) § 13 ust. 6 w zw. z § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 oraz art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;

5) § 14 ust. 6 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;

6) § 14 ust. 6 w zw. z § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 oraz art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze..

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.123. Zasady ustalania wysokości stawki minimalnej za czynności adwokackie (U 1/14)

Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpił z wnioskiem o zbadania zgodności:

1) § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w zakresie, w jakim uzależnia wysokość stawki minimalnej za czynności adwokackie od wartości przedmiotu sprawy oraz wartości egzekwowanego roszczenia, a także § 6 tego rozporządzenia z art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze oraz z art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP,

2) § 4 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu w zakresie, w jakim uzależnia wysokość stawki minimalnej za czynności radców prawnych od wartości przedmiotu sprawy oraz od wartości egzekwowanego roszczenia, a także § 6 tego rozpo-

rządzenia z art. 223 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych oraz z art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.124. Zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu; wysokość stawki za sporządzenie opinii (SK 25/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. w związku z art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku - Prawo o adwokaturze i § 14 ust. 4 pkt 2 oraz § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej z urzędu z: a) art. 64. ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 92 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP; b) art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 w związku z art. 92 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.125. Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego - osoby uprawnione (SK 20/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów z art. 32 w związku z art. 30 Konstytucji RP w zakresie w jakim pozbawia osoby w nim enumeratywnie niewskazane do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.126. Nowelizacja Kodeksu karnego wykonawczego; surowsza kara zastępcza niż w orzeczeniach zapadłych pod rządami poprzedniej ustawy (SK 17/14)

Sprawa połączona ze sprawami SK 62/13 i SK 63/13.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.127. Opłaty w sprawach karnych; koszty postępowania (SK 14/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 636 § 3 w zw. z art. 636 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego i art. 632 pkt 1 w związku z art. 640 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego z art. 45 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.128. Prawo do sądu; pozbawienie skarżącego prawa do udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zabezpieczającego - umieszczenie w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym (SK 13/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 22 § 1 w związku z art. 204 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny wykonawczy w zakresie w jakim przepis ten pozbawia skarżącego prawa udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zabezpieczającego z art. 94 §1 k.k., w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, tj. zasadą prawa do sądu, w tym składającym się na jej treść uprawnieniem do korzystania z rzetelnej procedury sądowej, zgodnej z wymogami sprawiedliwości i jawności poprzez zapewnienie skarżącemu wystąpienia i osobistego udziału w czynnościach sądowego postępowania wykonawczego.

2.2.129. Uprawnienie pokrzywdzonego do wniesienia aktu oskarżenia (SK 1/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 55 ust. 1 zdanie 1 oraz art. 330 § 2 zdanie 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego z art. 32 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 Konstytucji RP, w zakresie w jakim uprawnienie do wniesienia przez pokrzywdzonego aktu oskarżenia powstaje jedynie w przypadku powtórnego wydania przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.130. Dochodzenie roszczeń odszkodowawczych; przedawnienie roszczenia o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, zastosowanie środka zabezpieczającego, niesłuszne tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie (K 32/13)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 555 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego z:

- art. 77 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP;
- art. 64 ust. 2 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.131. Określenie wymiaru kary za wykroczenia drogowe (K 30/13)

Prokurator Generalny wniósł o zbadanie zgodności Załączników Nr 1 oraz Nr 2 do ustawy z dnia 6 września 2001 r o transporcie drogowym z art. 10 w związku z art. 173 i w związku z art. 175 ust. 1 oraz w związku z art. 45 ust 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.132. Wolność słowa; ograniczenia wolności słowa (K 28/13)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 16 ust. 3 pkt 1, art. 16 ust. 3 pkt 2 w części zawierającej słowa "i miejsca urodzenia", art. 16 ust. 3 pkt 3, art. 16 ust. 3 pkt 4, oraz art. 16 ust. 3 pkt 6 oraz art. 16 ust. 6 ustawy z dnia 1 lipca 2005 roku o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepieniu komórek, tkanek i narządów z art. 47 oraz z art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.133. Prawo zatrzymanego do odmowy złożenia oświadczeń; obowiązek poinformowania zatrzymanego o takim prawie (K 19/13)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 244 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego - w zakresie, w jakim nie przewiduje prawa zatrzymanego do odmowy złożenia oświadczeń i obowiązku poinformowania zatrzymanego o takim prawie - z art. 42 ust. 2 i art. 42 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.134. Przesłanki zarządzenia przez sąd obligatoryjnie wykonania kary warunkowo zawieszanej (P 43/13)

Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie wystąpił z pytaniem: czy:

1. art. 75 § 1a Kodeksu karnego jest zgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji RP,
2. art. 75 § 1a Kodeksu karnego jest zgodny z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP w związku z art. 42 ust. 3 Konstytucji RP i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP i art. 2 Konstytucji RP,
3. art. 75 § 1a Kodeksu karnego jest zgodny z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP i w związku z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP;

2.2.135. Przeniesienie sędziego na nowe miejsce służbowe (P 35/13)

Sąd Najwyższy wystąpił z pytaniem: czy art. 75 § 3 w związku z art. 75 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych jest zgodny z art. 180 ust. 2 i 5 w związku z art. 180 ust. 1, art. 178 ust. 1, art. 179 i art. 186 ust. 1 oraz w związku z art. 173 i art. 10 ust. 1 Konstytucji RP;

2.2.136. Dopuszczenie zawieszenia postępowania karnego w celu oczekiwania na prejudycjalność orzeczenia innego sądu (P 20/13)

Sąd Okręgowy w Warszawie wystąpił z pytaniem: czy art. 22 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego jest zgodny z art. 2, art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji RP w zakresie w jakim nie dopuszcza zawieszenia postępowania karnego w celu oczekiwania na prejudycjalność orzeczenia innego sądu;

2.2.137. Zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich; system izolacji nieletnich (U 7/13)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności § 25 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2001 roku w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich oraz § 34 rozporządzenia w zakresie w jakim odsyła do odpowiedniego stosowania § 25 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia z art. 95 § 3 ustawy z dnia 26. października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich z art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP i art. 92 ust. 1 zdanie 1 Konstytucji RP;

2.2.138. Kodeks postępowania karnego; wyłączenie dopuszczalności zaskarżenia zażaleniem postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 k.p.k. (SK 65/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 56 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego w zakresie, w jakim wyłącza dopuszczalność zaskarżenia zażaleniem postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 k.p.k. i odnoszącego się do oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 54 k.p.k., z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji RP;

2.2.139. Obowiązek właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania, na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania; wykroczenie drogowe (SK 64/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 96 § 3 ustawy z dnia 20 maja 1971 roku - Kodeks wykroczeń w związku z art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowy w zakresie w jakim kryminalizowane (penalizowane) jest niewskazanie przez właściciela lub posiadacza pojazdu na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, także w sytuacji, gdy takie wskazanie narażałoby tę osobę na odpowiedzialność karną za inne wykroczenie drogowe, ponieważ to właściciel lub posiadacz pojazdu był kierującym pojazdem albo takie wskazanie narażałoby osobę najbliższą dla właściciela lub posiadacza pojazdu na odpowiedzialność za inne wykroczenie drogowe, ponieważ to osoba najbliższa dla właściciela lub posiadacza pojazdu byłaby kierującym pojazdem, z art. 42 ust. 2 i 3 Konstytucji RP oraz z art. 18 Konstytucji RP, w związku z art. 47 Konstytucji RP, w związku z art. 71 ust. 1 Konstytucji RP, w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, w związku z art. 2 Konstytucji RP oraz w związku z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP;

2.2.140. Nowelizacja Kodeksu karnego wykonawczego; surowsza kara zastępcza niż w orzeczeniach zapadłych pod rządami poprzedniej ustawy (SK 62/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 2011 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw z art. 2 Konstytucji RP, art. 42 ust. 1 Konstytucji RP, art. 15 ust 1 zdanie drugie Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, otwartego do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 roku i art. 7 ust 1 zdanie drugie Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.141. Przeciwdziałanie narkomanii; przepadek przedmiotu przestępstwa oraz przedmiotów i narzędzi, które służyły lub były przeznaczone do jego popełnienia, nawet jeżeli nie były one własnością sprawcy, niezależnie od winy osoby będącej właścicielem przedmiotu objętego przypadkiem (SK 59/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art.70 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, w zakresie w jakim dopuszcza możliwość orzeczenia przypadku przedmiotu przestępstwa oraz przedmiotów i narzędzi, które służyły lub były przeznaczone do jego popełnienia, nawet jeżeli nie były one własnością sprawcy, niezależnie od winy osoby będącej właścicielem przedmiotu objętego przypadkiem z:

- art. 2 w związku z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP,
- art. 31 ust. 3 w związku z art. 21 i art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji RP,
- art. 32 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.142. Postępowanie karne; zasady przyznawania statusu pokrzywdzonego; składanie fałszywych zeznań (SK 58/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 49 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego w związku z art. 233 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny, w zakresie, w jakim pozwala na nieprzyznanie statusu pokrzywdzonego, a co za tym idzie statusu strony postępowania karnego w sprawie składania fałszywych zeznań osobie, która była stroną innego postępowania, w którym te zeznania zostały złożone i służyły za dowód z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 w związku z art. 2 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.143. Wolność sumienia i wyznania (SK 54/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności rt. 196 ustawy 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny z:

1. art. 53 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 54 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie, w jakim ingeruje w wolność sumienia osób niewyznających religii poprzez uniemożliwienie im swobodnego wyrażania ich poglądów odnośnie przedmiotów czci religijnej,
2. art. 54 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP w zakresie, w jakim ogranicza wolność wyrażania poglądów w sposób nieproporcjonalny, znacznie wykraczający poza zakres konieczny w demokratycznym państwie prawnym, naruszając istotę tej wolności,
3. art. 25 ust. 2 Konstytucji RP w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie, w jakim chroni osoby wierzące przed obrazą ich uczuć religijnych, a nie chroni osób, które nie wyznają religii a ich przekonania światopoglądowe oraz filozoficzne są naruszane przez inne osoby,

4. art. 42 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP w zakresie, w jakim nie spełnia wymogów określoności i pewności przepisów prawa karnego;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.144. Występek o charakterze chuligańskim (SK 47/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 115 § 21 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny z art. 31 ust. 3 w związku z art. 41 ust. 1 oraz art. 2 i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP:

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.145. Nieprzyznanie statusu pokrzywdzonego, w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.k., podmiotowi, którego dotyczy dokument poświadczający nieprawdę, wystawiony przez osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu (SK 27/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności przepisu art. 271 § 1 oraz art. 273 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny, w zakresie, w jakim nie przyznają statusu pokrzywdzonego, w rozumieniu art. 49 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego, podmiotowi którego dotyczy dokument poświadczający nieprawdę, wystawiony przez osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu - w szczególności dla którego dokument ma znaczenie prawne, którego sytuację prawną dokument opisuje lub determinuje, z:

- 1) art. 2 Konstytucji RP,
- 2) art. 45 ust. 1 Konstytucji RP,
- 3) art. 77 ust. 2 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.146. Postępowanie karne; pozbawienie strony realnego prawa do obrony i skutecznego środka odwoławczego (SK 54/12)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 446 § 1 i 2 w związku z art. 96 § 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego z art. 2, art. 32 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 2 zd. 1., art. 45 ust. 1, art. 47, art. 52 ust. 2 i art. 64 ust. 2 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.147. Dopuszczalność prowadzenia postępowania o przestępstwo wypełniające także znamiona wykroczenia, po tym, gdy postępowanie o wykroczenie zostało prawomocnie zakończone (P 25/11; połączona z P 34/11)

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wystąpił z pytaniem: czy art. 17 § 1 pkt 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego w zakresie w jakim pomija to, że nie wszczyna się postępowania karnego, a wszczęte umarza, gdy postępowanie o wykroczenie co do tego samego czynu tej samej osoby, zostało wcześniej prawomocnie zakończone, jest zgodny z art. 2 Konstytucji RP, art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, art. 14 ust. 7 Międzynarodowego paktu Praw Obywatelskich i Politycznych?

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.148. Zasady orzekania kary (P 22/11)

Sąd Rejonowy Janowie Lubelskim wystąpił z pytaniem: czy przepis art. 58 § 4 i art. 69 § 4 ustawy - Kodeks karny w brzmieniu ustalonym prze art. 1 pkt 6 i 8 ustawy z dnia 12 lutego 2010 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy - Prawo ochrony środowiska są zgodne z

art. 10 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 178 ust. 1, a nadto, czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP?

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
3. Zmiany w prawie

(opr. dr Anna Błachnio-Parzych, członek Biura Studiów i Analiz SN)

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
Zmiany wchodzące w życie w kwietniu i maju 2015 r.

- **W dniu 4 kwietnia 2015 r.** – wejście w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.396)

Ustawa zawiera m.in. nowelizację Kodeksu karnego, Kodeksu postępowania karnego, Kodeksu wykroczeń oraz Kodeksu karnego wykonawczego. We wskazanym dniu wchodzi w życie jedynie niektóre przewidziane w niej zmiany.

Pełny tekst: <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2015/396/1>

- **W dniu 8 kwietnia 2015 r.** – wejście w życie ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonych i świadka (Dz.U. 2015 poz. 21), która wprowadziła zmiany do Kodeksu postępowania karnego (oprócz zmian licznych przepisów, dwa nowe rozdziały - 66j i 66k dotyczących europejskiego nakazu ochrony), Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, Kodeksu karnego wykonawczego, Ustawy o Policji.

Pełny tekst: <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2015/21/1>

5. Informacja międzynarodowa

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

5.1. Rada Europy

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

5.1.1. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

6. Przegląd książek i czasopism

(opr. dr Anna Błachnio-Parzych, członek Biura Studiów i Analiz SN)

6.1. Przegląd książek

- J. Karaźniewicz, Instytucja sygnalizacji w polskim procesie karnym, Toruń 2015;
- J.M. Szewczyk, Zakaz reformationis in peius w polskim procesie karnym, Warszawa 2015;
- M. Królikowski, R. Zawłocki, Prawo karne, Warszawa 2015,
- Reforma Prawa Karnego. Księga po Zjeździe Młodych Karnistów, pod red. I. Sepiolo - Jankowska, Warszawa 2014;
- M. Bieniak, Odpowiedzialność karna menadżerów. Sądowe Komentarze Tematyczne, Warszawa 2015;
- J. Kasprzak, B. Młodziejowski, W. Kasprzak, Kryminalistyka. Zarys systemu, Warszawa 2015;
- Granice procesu karnego. Legalność działań uczestników postępowania, pod red. J. Skorupki, D. Gruszeckiej, Warszawa 2015;
- Kodeks karny. Komentarz, pod red. A. Grześkowiak. A. Wiak, wydanie 3, Warszawa 2015;

6.2. Przegląd czasopism

Orzecznictwo Sądów Polskich 2015 nr 3

- W. Jasiński, Glosa do postanowienia SN z dnia 30 września 2014 r., I KZP 17/14 (dot. art. 339 § 5 k.p.k.);
- B. Kurzępa, Glosa do postanowienia SN z dnia 9 stycznia 2014 r., V KK 334/13 (dot. wartości zwierzyny jako przedmiotu czynności wykonawczej przestępstwa określonego w art. 53 pkt 4 i 6 Prawa łowieckiego);

Orzecznictwo Sądów Polskich 2015 nr 4

- C. Kulesza, Glosa do postanowienia SN z dnia 13 sierpnia 2014 r., V KZ 29/14 (dot. Kontrola procesowa zarządzenia o odmowie wyznaczenia obrońcy w celu sporządzenia kasacji),

- B. Kurzępa, Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 czerwca 2014 r., II AKa 110/14;

Palestra 2015 nr 3-4

- J. Jurewicz, Kwestie przypisania odpowiedzialności karnej uczestnikom wypadku komunikacyjnego,
- P. Kobes, Ocena kryteriów przesłanek warunkowego przedterminowego zwolnienia młodocianych sprawców przestępstw,
- Ł. Chojniak, Prawo do obrony w dochodzeniu dyscyplinarnym adwokatów – wybrane zagadnienia z uwzględnieniem ostatniej nowelizacji Prawa o adwokaturze,
- P. Fedusio, M. Skwarcow, Instytucja specjalisty w polskim i ukraińskim procesie karnym. Analiza prawnoporównawcza,
- P. Daniluk, Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 19 lutego 2013 r., IV KK 216/12 [o podmiocie przestępstwa z art. 220 § 1 k.k.],
- A. Wróbel, Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 5 kwietnia 2013 r., IV KK 43/13 [o stronie przedmiotowej przestępstw z art. 160 § 2 i 3 k.k.],
- A. Jezusek, Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 28 stycznia 2014 r., BSA-I-4110-4/13 [o mocy wiążącej wykładni dokonanej w uchwale pełnego składu SN],
- A. Bojańczyk, Czy znowelizowane przepisy procedury karnej pozwalają obrońcy na korzystanie z opinii prywatnych?,
- W. Kotowski, Zawinione potrącenie ze skutkiem śmiertelnym 13-letniej rowerzystki;

Państwo i Prawo 2015 z. 4

- M. Perkowska, Prawne i kryminologiczne aspekty abolicji dla cudzoziemców,
- A. Supranowicz, Prawo tymczasowo aresztowanego do porozumiewania się z obrońcą (po nowelizacji),
- D. Tokarczyk, Koncepcja obiektywnego przypisania skutku (uwagi na marginesie postanowienia Sądu Najwyższego),
- A. Wróbel, Glosa do wyroku SN z dnia 19 lutego 2013 r., IV KK 216/12 (dot. Obowiązki osoby kierującej pracownikami z art. 212 k.p. Podmiot przestępstwa z art. 220 k.k. Kryteria formułowania podnoszonych w kasacji zarzutów);

Paragraf na Drodze 2015 nr 3

- D. Mieczkowska, Zakaz prowadzenia pojazdów orzekany tytułem środka probacyjnego;
- K. Pachnik, Biegli sądowi w doktrynie i orzecznictwie;
- A. Skowron, Roma locuta, causa finita? Wokół uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2014 r., sygn. I KZP 16/14, w sprawie uprawnień oskarżycielskich straży gminnej (miejskiej),
- L. K. Paprzycki, Kto kogo wyprzedzał? Wątpliwości zawsze na korzyść oskarżonego,

- A. Reza, J. Wolwicz, Badanie stanu technicznego pojazdów na potrzeby organów procesowych
- R. Zahorski, Logika działania gatunku homo sapiens i jej znaczenie w procesie myślenia. Artykuł polemiczno-dydaktyczny;
-

Paragraf na Drodze 2015 nr 4

- S. Joachimiak, Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2013 r., sygn. V KK 137/13, w sprawie sposobu badania stanu nietrzeźwości i określania stężenia alkoholu w organizmie kierowcy,
- B. Kurzępa, Glosa do wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 4 września 2014 r., sygn. III SA/Gd 434/14, w sprawie przesłanek kierowania kierowców na badania lekarskie dla ustalenia stanu zdrowia;
- K. Mamak, Odpowiedzialność karna za wypadek drogowy z udziałem samochodu bez kierowcy,
- K.J. Pawelec, Dopuszczalność udziału pełnomocnika w czynnościach niepowtarzalnych w sprawach o wypadki drogowe,
- R. A. Stefański, O bezpiecznym odstępie raz jeszcze (i miejmy nadzieję ostatni),
- L. K. Paprzycki, Wypadek na skrzyżowaniu na terenie szpitala,
- P. Majewski, Nietrzeźwość jako znamię typu czynu zabronionego. Rys historyczny;

Prokuratura i Prawo 2015 nr 4

- M. Nawrocki, Obligatoryjne podstawy odwołania środków poddania sprawcy próbie,
- D. Stachurski, Kryteria tożsamości czynu,
- R. Krajewski, Karnoprawne aspekty zoofilii,
- P. Nycz, „Pokrzywdzony” usiłowanie nieudolnym przestępstwa – uwagi polemiczne,
- M. Kolendowska-Matejczuk, Kurator procesowy dla małoletniego pokrzywdzonego w procesie karnym na tle orzecznictwa
- Trybunału Konstytucyjnego,
- J. Gurgul, O wadliwości opinii biegłego w procesie karnym;
- I. Kosierb, Łączny środek karny,
- W. Kotowski, O konstytucyjności niektórych przepisów ustawy o kierujących pojazdami w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego,
- B. Kurzępa, Uprawnienia straży ochrony kolei w sprawach o wykroczenia,
- M. Tomkiewicz, Podśluchy operacyjne w orzecznictwie sądowym,
- M.J. Szewczyk, Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 sierpnia 2013 r., sygn. V KK 53/13 (dot. zakazu reformationis in peius);

Przegląd Sądowy 2015 nr 3

- C. Golik, Zawiadomienie o wszczęciu postępowania przygotowawczego przeciwko

określonej osobie;

- M. Kolendowska-Matejczuk, M. Warchoł, Problematyka braku przesłanki znikomej społecznej szkodliwości czynu jako wyłączającej odpowiedzialność za wykroczenie;
- B. Nita-Światłowska, Odmienność ujęcia zasady ne bis in idem w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej oraz w konwencji wykonawczej z Schengen,
- K.J. Pawelec, Pełnomocnik z urzędu w polskim postępowaniu karnoskarbowym,
- O. Sitarz, Zmiana ustawy karnej w kontekście wyboru zasady intertemporalnej (art.1 § 1 a art. 4 § 1 k.k.);
- D. Rajska, K. Ryngielewicz, Nadmierna długość postępowań sądowych w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka;

Przeгляд Sądowy 2015 nr 4

- J. Duży, P. Kołodziejcki, Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 lutego 2014 r., II AKa 409/13;
- J. Kanarek, Glosa do postanowienia SN z dnia 25 lutego 2014 r., IV KK 426/13 (dot. Karnoprawne konsekwencje wystawienia nierzetelnych faktur.);